

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЧЕРКАСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ГУМАНІТАРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Л. О. БЕРЕЗА, Н. В. ВАСИЛЕНКО

ВИВЧАЄМО МОВУ
В ІНШОМОВНІЙ АВДИТОРІЇ: ДІЄСЛОВО
ПРАКТИЧНИЙ ПОСІБНИК ДЛЯ ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ

Черкаси 2021

УДК

811.161.2'367:378.091.212-027.63

*Рекомендовано до друку вченою радою
факультету гуманітарних технологій
Черкаського державного технологічного
університету, протокол № 10 від 31.05.2021 р.*

Береза Л.О., к. пед. наук, ст. викладач
Василенко Н.В., к. пед. наук, доцент

Рецензент

Швець Г.Д. к. пед. наук, доцент кафедри
української та російської мов як іноземних
Київського національного університету
імені Тараса Шевченка

Вивчаємо мову в іншомовній аудиторії: дієслово. Практичний посібник для іноземних студентів [Електронний ресурс] / [Упоряд. Береза Л.О., Василенко Н.В.]; М во освіти і науки України, Черкас. держ. технол. ун т. – Черкаси: ЧДТУ, 2021 – 4 с.

Практичний посібник «Вивчаємо мову в іншомовній аудиторії: дієслово» створений з метою допомогти іноземним студентам засвоїти лексичні та граматичні особливості дієслів. Посібник складений на основі Державних загальноосвітніх стандартів та програм з української мови для іноземних студентів підготовчих відділень вищих освітніх закладів. Його можна використовувати як доповнення до основного підручника з української мови: тут відпрацьовуються найбільш уживані дієслова лексичного мінімуму з української мови для іноземних студентів.

Навчальний матеріал пред'явлений у мікротемах, що дає можливість викладачеві використовувати вправи, урахувавши рівень знань студентів, оскільки різні види дієслівних форм становлять певні труднощі для іноземних студентів різного рівня підготовки.

Практичний посібник може використовуватись як для роботи під керівництвом викладача, так і для самостійної роботи іноземних студентів.

© Л.О. Береза, Н.В. Василенко, 2021

Вступ

Практичний посібник «Вивчаємо мову в іншомовній аудиторії: дієслово» створений з метою допомогти іноземним студентам засвоїти лексичні та граматичні особливості дієслів. Посібник складений на основі Державних загальноосвітніх стандартів та програм з української мови для іноземних студентів підготовчих відділень вищих освітніх закладів. Його можна використовувати як доповнення до основного підручника з української мови: тут відпрацьовуються найбільш уживані дієслова лексичного мінімуму з української мови для іноземних студентів.

Навчальний матеріал пред'явлений у мікротемах, що дає можливість викладачеві використовувати вправи, ураховуючи рівень знань студентів, оскільки різні види дієслівних форм становлять певні труднощі для іноземних студентів різного рівня підготовки.

Основна мета посібника – навчити іноземних студентів у межах, визначених вимогами Державних загальноосвітніх стандартів, правильно й вільно вживати різноманітні форми дієслів як в усному, так і в писемному мовленні. Структура посібника, послідовність викладення навчального матеріалу допоможе викладачам проводити практичні заняття, спрямовані на формування лексико-граматичних навичок і умінь уживання безпрефіксальних та префіксальних дієслів різних часових форм у конкретних мовленнєвих ситуаціях.

Вивчення кожної теми посібника поділяється на кілька етапів: спостереження, закріплення, тренувальні вправи. Презентація навчального матеріалу організована за принципом від форми до значення, що максимально відповідає змісту й характеру підготовчого курсу навчання. Пояснення тем подається не теоретично, а наочно, з допомогою граматичних схем, структурно-модельних зразків та узагальнювальних таблиць.

Для відпрацювання необхідних умінь і навичок використані різні види завдань:

- вправи на аналіз мовного явища;
- тренувальні вправи для актуалізації мовного явища;
- мовленнєві вправи для застосування мовного явища у спілкуванні;
- вправи для контролю вивченого матеріалу.

Практичний посібник може використовуватись як для роботи під керівництвом викладача, так і для самостійної роботи іноземних студентів.

У посібнику використані малюнки Х.Бідструпа та адаптовані тексти для контролю засвоєного матеріалу.

РОЗДІЛ I

ТЕПЕРІШНІЙ ЧАС ДІЄСЛІВ (НЕДОКОНАНИЙ ВИД)

1. Слухайте

1 ДІЄВІДМІНА

1 група (а, я, і, и, у)

читАти (інфінітив) – ти +...							
однина				множина			
я	чита...	ю	читаю	ми	чита...	ємо	читаємо
ти	чита...	єш	читаєш	ви	чита...	єте	читаєте
він вона воно	чита...	є	читає	вони	чита...	ють	читають

2. Читайте

1 група

читати
слухати
знати
співати
думати
грати
пам'ятати
забувати
відповідати
снідати
обідати
вечеряти
відпочивати
допомагати
перекладати
заважати
зустрічати
вивчати

прибирати
сідати
лягати
вішати
розмовляти
бажати
взувати
збирати
хвилювати
навчати
повертати
забирати
проводжати
вітати
кохати
підіймати
чекати
шукати

починати
вибирати
бігати
ламати
витирати
розповідати
кидати
підіймати
дозволяти
обіцяти
міняти
хворіти
розуміти
радіти
мити
шити
чути
мати

3. Запам'ятайте

– Ви читаете книгу?
– Так, ми читаємо книгу.
– Вони читають книгу?
– Ні, вони не читають книги.

– Ти слухаєш музику?
– Так, я слухаю музику.
– Він слухає музику?
– Ні, він не слухає музики.

4. Читайте

- Я читаю текст. А він?
- А він читає вірші.
- Вони читають книжки?
- Ні, вони читають журнали.
- Ти слухаєш музику?

- Так, я слухаю музику.
- А Марія і Зіна теж слухають музику?
- Ні, вони слухають текст.
- Віктор перекладає вправу?
- Так, він перекладає вправу.
- А ти?
- Я перекладаю вірші.
- Ви співаєте пісні?
- Ні, ми не співаємо, ми слухаємо пісні.

5. Пишіть

Вправа 1.

Модель: Він слухає? = – Так, він слухає. Ні, він не слухає.

Вона розуміє? Вони гуляють? Ви перекладаєте? Ми снідаємо? Ти обідаєш? Він грає? Я співаю? Ви знаєте? Ти відпочиваєш? Вони допомагають? Ми чекаємо? Студент відпочиває? Діти обідають? Мама прибирає? Сестра слухає? Друзі розмовляють? Батько зустрічає? Бабуся відпочиває?

Вправа 2.

Модель: Я (читати). = Я читаю.

Він (слухати). Ми (перекладати). Ти (пам'ятати). Я (знати). Ви (перекладати).
Ми (слухати). Ви (думати). Ти (слухати). Я (розуміти). Ви (слухати). Ви (співати). Ми (читати). Він (грати). Вони (допомагати). Ти (відпочивати). Я (вивчати). Ви (пам'ятати). Ми (розуміти). Він (допомагати). Ти (грати). Я

(слухати). Ви (розуміти). Ми (відпочивати). Я (співати). Вони (пам'ятати). Ти (знати).

Вправа 3.

Зразок: Щоранку я (слухати) музику і (снідати). = Щоранку я слухаю музику і снідаю.

Ми (розуміти) нову граматику і (читати) новий текст.

Ви (зустрічати) друга і (розмовляти) з ним.

Дівчина (прибирати) кімнату і (допомагати) мамі.

Студенти (читати) підручник і (перекладати) слова.

Ти (слухати) музику і (відпочивати) увечері.

Я (вітати) друга і (бажати) йому щастя.

Юнак (перекладати) речення і (розуміти) нові слова.

Я (шукати) книжку і (відповідати) на запитання.

Вправа 4.

Модель: Брат розумі... новий текст. = Брат розуміє новий текст.

Я обіда... в їдальні.

Олена допомага... мамі прибирати.

Марина і Роман слуха... нову музику.

Мої брати переклада... важкий текст.

Бабуся чита... казку, а дитина слуха... .

Степан розмовля... з другом, а ви чека... друга.

Ти розповіда... цікаву історію.

Вправа 5.

Модель: Ми (читати, книга). = Ми читаємо книгу.

Друг (слухати, музика).

Ти (розуміти, граматика).

Я (співати, пісня).

Ми (пам'ятати, подруга).

Вони (прибирати, кімната).

Ви (читати, газета).

Ми (перекладати, текст).

Студентка (слухати, мелодія).

Вправа 6.

Читати

А – ми – чита ...	1 – є
Б – вони – чита...	2 – ю
В – він – чита...	3 – ють
Г – ви – чита ...	4 – ємо
Д – я – чита ...	

Знати

А – ти – зна...	1 – ємо
Б – він – зна...	2 – ють
В – ми – зна...	3 – є
Г – вони – зна...	4 – єте
Д – ви – зна...	

Слухати

А – він – слуха... 1 – єте
Б – ви – слуха ... 2 – єш
В – ти – слуха ... 3 – ють
Г – я – слуха ... 4 – ю
Д – вони – слуха...

Пам'ятати

А – ми – пам'ята... 1 – єте
Б – я – пам'ята ... 2 – є
В – ти – пам'ята ... 3 – ємо
Г – вона – пам'ята ... 4 – ю
Д – ви – пам'ята ...

Розуміти

А – я – розумі ... 1 – єш
Б – ми – розумі ... 2 – ю
В – вона – розумі ... 3 – є
Г – ти – розумі ... 4 – ємо
Д – ви – розумі ...

Співати

А – він – співа... 1 – єш
Б – ми – співа ... 2 – є
В – вони – співа ... 3 – ємо
Г – ти – співа ... 4 – ють
Д – я – співа ...

Думати

А – ми – дума ... 1 – єте
Б – вони – дума ... 2 – ємо
В – ти – дума ... 3 – ють
Г – я – дума ... 4 – єш
Д – ви – дума ...

Допомагати

А – вона – допомага... 1 – ю
Б – ви – допомага ... 2 – єш
В – ми – допомага ... 3 – є
Г – я – допомага ... 4 – єте
Д – ти – допомага ...

6. Слухайте

2 група (-ва)

готу ВАти (інфінітив) – ВАти +...							
однина				множина			
я	готу...	ю	готую	ми	готу ...	ємо	готуємо
ти	готу...	єш	готуєш	ви	готу ...	єте	готуєте
він вона воно	готу...	є	готує	вони	готу ...	ють	готують

7. Читайте

запитувати
працювати
виконувати
пояснювати
повторювати
купувати
продавати
давати
вставати
показувати

2 група

розв'язувати
танцювати
телефонувати
готувати
виконувати
згадувати
рахувати
малювати
фотографувати
ремонтвати
вирішувати
мандрувати
продовжувати
закінчувати
сумувати
лікувати
будувати
подорожувати

8. Запам'ятайте

– Ви повторюєте слова? – Так, ми повторюємо слова. – Вони повторюють слова? – Ні, вони не повторюють слова.	– Ти готуєш каву? – Так, я готую каву. – Він готує каву? – Ні, він не готує кави.
--	--

9. Читайте

Це мій друг. Він іноземний студент. Я запитую:

- Ти виконуєш вправи?
- Так, я виконую вправи, – відповідає мій друг.
- Чому ти не розв'язуєш задачі?
- Тому що я повторюю граматику.

Ми завжди працюємо разом і повторюємо разом важку граматику. Потім мій друг пояснює мені задачі з математики і фізики. Я багато запитую, а він багато допомагає мені.

Після цього ми встаємо і готуємо вечерю. Після вечері мій друг фотографує нашу кімнату, студентів і телефонує своїм братам і сестрам. Ми часто згадуємо свої сім'ї, тому що сумуємо за ними. Іноді мої друзі слухають музику, співають і танцюють.

Коли погода хороша, ми гуляємо в парку, часто граємо в футбол. Щодня ми купуємо продукти в магазині.

Усі ми любимо подорожувати. Часто ми подорожуємо в інші міста. Це дуже цікаво.

10. Пишіть

Вправа 1.

Модель: Ви танцюєте? = – Так, я танцюю. Ні, я не танцюю.
Він запитує? Ти малюєш? Вони купують? Ми готуємо? Вона пояснює? Я продаю? Ви виконуєте? Ми мандруємо? Ти встаєш? Вона сумує? Вони лікують? Сестра запитує? Бабуся готує? Дідусь ремонтує? Друзі фотографують? Ви вирішуєте?

Вправа 2.

Модель: Я (мандрувати). = Я мандрую.

Ми (розв'язувати). Ви (ремонтувати). Я (працювати). Вони (виконувати). Ти (малювати). Вона (готувати). Ви (танцювати). Ми (повторювати). Вони (пояснювати). Він (продавати). Ми (купувати). Ти (будувати). Вона (лікувати). Вони (сумувати). Я (телефонувати). Ми (вставати). Ти (вирішувати). Я (згадувати). Ми (фотографувати). Він (виконувати). Вони (показувати).

Вправа 3.

Модель: Батьки працюю... = Батьки працюють.

Моя сестра танцю... у клубі. Студенти повторю... нові слова. Ми фотографу... цікавий пам'ятник. Мій друг купу... теплі речі. Ти буду... новий дім. Друзі суму... за сім'єю. Я розв'язу... важкі задачі. Викладач поясню... нову граматику. Бабуся готу... смачний обід. Ти згаду... свою країну.

Вправа 4.

Модель: Діти (малювати, сонце). = Діти малюють сонце.

Ми (продавати, квіти). Ви (повторювати, граматика). Майстер (ремонтувати, автомобіль). Студенти (запитувати, викладач). Подруга (згадувати, сестра). Друзі (мандрувати, до, море). Туристи (показувати, фотографії). Артисти (танцювати, танго). Я (пояснювати, вправа). Мама (готувати, кава). Дідусь (лікувати, собака).

Вправа 5.

Модель: Ви (продавати), а ми (купувати). = Ви продаєте, а ми купуємо.

Ти (запитувати), а я (відповідати). Вона (танцювати), а він (співати). Мама (сумувати), а син (телефонувати). Ми (закінчувати) вправу, а ви (продовжувати). Вона (подорожувати), а він (фотографувати). Дідусь (хворіти), а бабуся (лікувати). Учитель (пояснювати), а учні (повторювати). Діти (працювати), а мама (відпочивати).

Вправа 6.

Працювати

А – ми – працю ...	1 – є
Б – вони – працю...	2 – ю
В – він – працю...	3 – ють
Г – ви – працю ...	4 – ємо
Д – я – працю ...	

Давати

А – ти – да...	1 – ємо
Б – він – да...	2 – ють
В – ми – да...	3 – є
Г – вони – да...	4 – єте
Д – ви – да...	

Готувати

А – він – готу...	1 – єте
Б – ви – готу...	2 – єш
В – ти – готу ...	3 – ють
Г – я – готу ...	4 – ю
Д – вони – готу...	

Лікувати

А – ми – ліку...	1 – єте
Б – я – ліку...	2 – є
В – ти – ліку...	3 – ємо
Г – вона – ліку...	4 – ю
Д – ви – ліку...	

Рахувати

А – я – раху ...	1 – єш
Б – ми – раху...	2 – ю
В – вона – раху ...	3 – є
Г – ти – раху...	4 – ємо
Д – ви – раху ...	

Танцювати

А – він – танцю...	1 – єш
Б – ми – танцю...	2 – є
В – вони – танцю...	3 – ємо
Г – ти – танцю...	4 – ють
Д – я – танцю...	

11. Слушайте

3 група

(т//ч, с//ш, з//ж, г//ж, с//д, к//ч)

пиСати (інфінітив) – С//Ш - ати +...							
однина				множина			
я	пиш...	у	пишу	ми	пиш ...	ємо	пишемо
ти	пиш ...	еш	пишеш	ви	пиш ...	єте	пишете
він вона воно	пиш ...	е	пише	вони	пиш ...	ють	пишуть

12. Читайте

3 група

писати (с//ш)
чесати (с//ш)
хотіти (т//ч)
шепотіти (т//ч)
могти (г//ж)
різати (з//ж)
казати (з//ж)

мазати (з//ж)
в'язати (з//ж)
вести (с//д)
пекти (к//ч)
плакати (к//ч)
кликати (к//ч)
везти (з//з)
нести (с//с)

13. Запам'ятайте

– Ви пишете вправу? – Так, ми пишемо вправу. – Вони пишуть вправу? – Ні, вони не пишуть вправи.	– Ти ріжеш хліб? – Так, я ріжу хліб. – Він ріже хліб? – Ні, він не ріже хліба.
--	---

могти + інфінітив + іменник хотіти	Я можу читати книгу. Він може писати вправу. Ти хочеш слухати музику.
--	--

14. Пишіть

Вправа 1.

Модель: Ви в'яжете? = – Так, я в'яжу. Ні, я не в'яжу.

Він пече? Ти шепочеш? Вони плачуть? Ми ведемо? Вони пишуть? Вона везе? Я печу? Ви можете? Ми кажемо? Ти несеш? Вона каже? Вони шепочуть? Ти пишеш? Сестра в'яже? Бабуся ріже? Дідусь несе? Дитина плаче? Ви везете? Ми несемо? Ти кажеш? Я шепочу? Вони кличуть?

Вправа 2.

Модель: Я (писати). = Я пишу.

Ми (казати). Ви (пекти). Я (могти). Вони (плакати). Ти (шепотіти). Вона (різати). Ви (мазати). Ми (в'язати). Вони (нести). Він (везти). Ти (писати). Ми (шепотіти). Ти (писати). Вона (казати). Вони (різати). Я (в'язати). Ми (різати). Ти (пекти). Я (плакати). Ми (хотіти). Він (нести). Вони (писати).

Вправа 3.

Модель: Мама (пекти) торт. = Мама пече торт.

Мій брат (нести) сумку. Бабуся (в'язати) шарф і шапку. Дідусь (різати) рибу. Ми (мазати) джем на хліб. Ви (писати) оповідання. Ти (хотіти) каву. Студент

(могти) водити автомобіль. Дитина (плакати) голосно. Хлопець (казати) правду. Дівчина (шепотіти) тихо. Ми (везти) друзів на море. Учні (казати) про екскурсію. Ти (нести) словники. Ви (хотіти) відпочивати. Вони (писати) вправи.

Вправа 4.

Модель: Я (хотіти, слухати, музика) = Я хочу слухати музику.
 Ти (хотіти, читати, газета). Ми (могти, писати, вправа). Він (хотіти, вчити, мова). Вона (хотіти, співати, пісня). Я (могти, слухати, музика). Ви (хотіти, слухати, мелодія). Ми (хотіти, вчити, граматика). Діти (могти, слухати, історія). Ви (могти, читати, книга). Я (хотіти, читати, тексти). Ти (могти, писати, музика). Вони (хотіти, перекладати, поезія).

15. Слухайте

4 група

	бути	брати	жити	іти	їхати	пити	бити	лити
я	є	беру	живу	іду (йду)	їду	п'ю	б'ю	ллю
ти	є	береш	живеш	ідеш (йдеш)	їдеш	п'єш	б'єш	ллєш
він вона воно	є	бере	живе	іде (йде)	їде	п'є	б'є	ллє
ми	є	беремо	живемо	ідемо (йдемо)	їдемо	п'ємо	б'ємо	ллємо
ви	є	берете	живете	ідете (йдете)	їдете	п'єте	б'єте	ллєте
вони	є	беруть	живуть	ідуть (йдуть)	їдуть	п'ють	б'ють	ллють

16. Читайте

4 група

бути жити іти пити
 брати лити їхати бити

17. Запам'ятайте

– Ви живете в Україні?
– Так, ми живемо в Україні.
– Вони живуть в Америці?
– Ні, вони не живуть в Америці.

– Ти береш словник?
– Так, я беру словник.
– Він бере словник?
– Ні, він не бере словника.

Дієслово **бути** = **є** (теперішній час)

Я (є) студент. = Я студент.

Ми (є) студенти. = Ми студенти.

Ти (є) студент. = Ти студент.

Ви (є) студенти. = Ви студенти.

18. Пишіть

Вправа 1.

Модель: Ви берете? = – Так, я беру. Ні, я не беру.

Він бере? Ти б'єш? Вони їдуть? Ми йдемо? Вони п'ють?

Вона лє? Я живу? Ви б'єте? Ми лємо? Ти живеш? Вона

п'є? Вони лють? Ти береш? Мама їде? Ви берете? Ми

живемо? Ти лєш? Я йду?

Вправа 2.

Модель: Я (жити) в гуртожитку. = Я живу в гуртожитку.

Вони (пити) молоко. Діти (лити) воду. Студенти (бити) пенальті. Ми (брати) фрукти. Дитина (пити) сік. Ти (жити) недалеко. Брат (брати) квитки в театр. Ми (жити) в красивому місті. Ви (лити) чай у чашку. Сьогодні ми (іти) на прогулянку. Ви (пити) какао у кафе.

Вправа 3.

Модель: – Ви живете далеко? – Ні, ми ... недалеко. = Ні, ми живемо недалеко.

– Ти п'єш сік? – Ні, я ... воду.

– Ми йдемо в кіно? – Ні, ви ... на футбол.

– Студент живе в гуртожитку? – Ні, він ... на квартирі.

– Мама лє молоко? – Ні, ти ... молоко.

– Ви берете яблуко? – Ні, я ... апельсин.

– Батько їде відпочивати? – Ні він ... працювати.

– Ви п'єте чай? – Ні, ми ... каву.

– Ти живеш на 5 поверсі? – Ні, я ... на 9 поверсі.

ТЕПЕРІШНІЙ ЧАС ДІЄСЛІВ (НЕДОКОНАНИЙ ВИД)

1. Слухайте

2 ДІЄВІДМІНА

1 група (и, а, я)

гово Р ити (інфінітив) – ити +... стО я ти (інфінітив) – яти +							
однина				множина			
я	говор... сто...	ю, у	говорю стою	ми	говор ... сто...	Имо їмо	говоримо стоїмо
ти	говор ... сто...	иш їш	говориш стоїш	ви	говор... сто...	ите їте	говорите стоїте
він вона воно	говор ... сто...	ить їть	говорить стоїть	вони	говор ... сто...	ать ять	говорять стоять

2. Читайте

1 група

говор и ти	хвал и ти	стел и ти
вч и ти	свар и ти	звуч а ти
бач и ти	біл и ти	крич а ти
дзвон и ти	пал и ти	леж а ти
вар и ти	смаж и ти	

3. Запам'ятайте

– Ви вчите українську мову? – Так, ми вчимо українську мову. – Вони вчать українську мову? – Ні, вони не вчать української мови.	– Ти говориш українською мовою? – Так, я говорю українською мовою. – Він говорить українською мовою? – Ні, він не говорить українською мовою.
---	--

4. Пишіть

Вправа 1.

Модель: Ви вчите? = – Так, я вчу. Ні, я не вчу.

Мама хвалить? Ти бачиш? Вони стелять? Ми варимо? Дідусь сварить? Ти дзвониш? Вони бачать? Ми говоримо? Ви хвалите? Діти кричать? Музика звучить? Ви бачите? Дитина лежить? Бабуся варить? Ти смажиш? Вони палять? Я хвалю? Ти вчиш? Ви говорите? Студенти дзвонять? Батько бачить? Дочка вчить? Ти говориш? Книжки лежать? Ми вчимо?

Вправа 2.

Модель: Я (говорити). = Я говорю.

Ми (бачити). Ви (вчити). Я (лежати). Вони (смажити). Ти (хвалити). Вона (варити). Ви (говорити). Ми (кричати). Вони (палити). Він (стелити). Ми (вчити). Ти (говорити). Вона (дзвонити). Вони (бачити). Я (варити). Ми (говорити). Ти (палити). Я (бачити). Ми (хвалити). Він (говорити).

Вправа 3.

Модель: Бабуся (варити, суп). = Бабуся варить суп.

Ми (вчити, граматика). Ви (смажити, картопля). Хлопець (дзвонити, вчитель). Студенти (вчити, мова). Подруга (говорити, по, телефон). Друзі (палити, багаття). Артисти (говорити, про, спектакль). Я (бачити, зірки). Мама (хвалити, дитина). Дідусь (кричати, на, собака). Словник (лежати, на, стіл). Я (стелити, ліжку). Брат (сварити, сестра). Ти (бачити, завдання).

Вправа 4.

Модель: Ви (дзвонити), а ми (говорити). = Ви дзвоните, а ми говоримо.

Ти (вчити), а я (лежати). Вона (хвалити), а він (сварити). Мама (варити), а син (говорити). Ми (бачити), а ви (палити). Вона (звучати), а він (дзвонити). Дідусь (кричати), а бабуся (сварити). Учитель (говорити), а учні (вчити). Діти (кричати), а батьки (сварити).

Вправа 5.

Модель: Ми (говорити) арабською мовою, а (вчити) українську мову. =

Ми говоримо арабською мовою, а вчимо українську мову.

Студенти (вчити) українську мову, а (говорити) англійською мовою.

Юнак (говорити) арабською мовою, а (вчити) російську мову.

Ми (говорити) рідною мовою, а (вчити) французьку мову.

Я (вчити) німецьку мову, а (говорити) рідною мовою.

Ви (говорити) українською мовою, а (вчити) англійську мову.

Ти (говорити) арабською мовою, а (вчити) англійську мову.

Вправа 6.

Бачити

А – ми – бач... 1 – ить
 Б – вони – бач... 2 – у
 В – він – бач... 3 – ать
 Г – ви – бач... 4 – имо
 Д – я – бач...

Вчити

А – ти – вч... 1 – имо
 Б – він – вч... 2 – ать
 В – ми – вч... 3 – ить
 Г – вони – вч... 4 – ите
 Д – ви – вч...

Лежати

А – я – леж... 1 – иш
 Б – ми – леж... 2 – у
 В – вона – леж... 3 – ить
 Г – ти – леж... 4 – имо
 Д – ви – леж...

Говорити

А – він – говор... 1 – иш
 Б – ми – говор... 2 – ить
 В – вони – говор... 3 – имо
 Г – ти – говор... 4 – ять
 Д – я – говор...

5. Слухайте

2 група

(Я, ВОНИ)

(б//бл, п//пл, в//вл, м//мл, ф//фл)

робити (інфінітив) – ити +...							
однина				множина			
я	роб л ...	ю	роб л ю	ми	роб...	имо	робимо
ти	роб...	иш	роби ш	ви	роб...	ите	робите
він вона воно	роб...	ить	роби ть	вони	роб л ...	ять	роб л ять

6. Читайте

2 група

ро**б**ити гу**б**ити став**в**ити лі**ц**ити то**м**ити
 лю**б**ити лов**в**ити сп**п**ати то**п**ити гра**ф**ити

7. Запам'ятайте

– Що ви робите?
– Ми вчимо нову граматику.
– Що вони роблять?
– Вони не вчать нової
Граматики.

– Ти любиш робити у
вільний час?
– У вільний час я люблю
співати.
– Що він любить робити у
вільний час?
– У вільний час він
любить грати у футбол.

любити + іменник

любити+ інфінітив + іменник

Я люблю музику.

Я люблю слухати музику.

8. Пишіть

Вправа 1.

Модель: Ви робите? = – Так, я роблю. Ні, я не роблю.

Мама спить? Ти ліпиш? Вони люблять? Ми ловимо? Дідусь
спить? Ти губиш? Вони роблять? Ми топимо? Ви любите?
Діти сплять? Ви ловите? Дитина любить? Бабуся ставить? Ти

спиш? Вони люблять? Я роблю? Ти ловиш? Ви губите? Студенти
графлять? Батько ловить? Дочка робить?

Вправа 2.

Модель: Що ти ... (робити)? = Що ти робиш?

Що ми ... (робити)?

Що ти ... (робити)?

Що він ... (робити)?

Що вони ... (робити)?

Що я ... (робити)?

Що ми ... (робити)?

Вправа 3.

Модель: Я (любити). = Я люблю.

Ми (робити). Ви (ловити). Я (робити). Вони (любити). Ти (губити). Вона
(графити). Ви (робити). Ми (любити). Вони (спати). Він (ставити). Ми
(губити). Ти (спати). Вона (робити). Вони (ловити). Я (спати). Ми (графити).
Ти (любити). Я (ловити). Вони (робити). Я (губити). Ви (ставити). Він
(любити). Ви (спати). Ми (робити).

Вправа 4.

Модель: ... любиш.= Ти любиш.

... любимо. ...люблю. ... любите. ...люблять. ...любиш. ... любить. ... роблю. ...робить. ...робимо. ...робите. ...роблять. ...робиш.

Вправа 5.

Модель: Я (любити, книги). Я (любити, читати, книги). = Я люблю книги. Я люблю читати книги.

Я (любити, кава). Я (любити, пити, кава).

Ви (любити, піца). Ви (любити, готувати, піца).

Вони (любити, музика). Вони (любити, слухати, музика).

Ми (любити, мова). Ми (любити, вчити, мова).

Він (любити, мова). Він (любити, вчити, мова).

Ти (любити, газета). Ти (любити, читати, газета).

Вона (любити, пісні). Вона (любити, співати, пісні).

Вправа 6.

Модель: Дідусь (ловити, риба). =Дідусь ловить рибу.

Ми (ліпити, скульптура). Вони (ставити, посуд). Ви (любити, морозиво).

Хлопець (ловити, таксі). Студенти (губити, книги). Я (губити, ключі). Подруга

(робити, фото). Друзі (любити, граматика). Я (робити, завдання). Мама

(ліпити, вареники). Ми (робити, вправи). Дідусь (любити, прогулянка). Я

(спати, на, ліжко). Брат (ставити, квіти). Ти (графити, схема).

Вправа 7.

Робити

А – ми – роб...	1 – ить
Б – вони – роб...	2 – лю
В – він – роб ...	3 – лять
Г – ви – роб...	4 – имо
Д – я – роб...	

Спати

А – ти – сп...	1 – имо
Б – він –сп	2 – лять
В – ми – сп...	3 – ить
Г – вони – сп...	4 – ите
Д – ви – сп...	

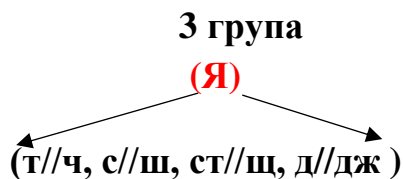
Ловити

А – я – лов ...	1 – иш
Б – ми – лов ...	2 – лю
В – вона – лов ...	3 – ить
Г – ти – лов ...	4 – имо
Д – ви – лов ...	

Любити

А – він – люб...	1 – лю
Б – ми – люб...	2 – ить
В – вони – люб...	3 – имо
Г – ти – люб...	4 – лять
Д – я – люб...	

9. Слушайте

пла Тити (інфінітив) - ити +...							
однина				множина			
я	пла Ч ...	у	пла Чу	ми	плат ...	имо	платимо
ти	плат...	иш	плати ш	ви	плат ...	ите	платите
він вона воно	плат ...	ить	плати ть	вони	плат ...	ять	платя ть

їсти		бігти		їсти		бігти	
я	їм	біжу	ми	їмо	біжимо		
ти	їси	біжи ш	ви	їсте	біжите		
він, вона	ї сть	біжи ть	вони	ї дять	біжа ть		

10. Читайте

3 група

пла**т**ити (т//ч)
ле**т**іти (т//ч)
кру**т**ити (т//ч)
про**с**ити (с//ш)
но**с**ити (с//ш)
ко**с**ити (с//ш)
ви**с**іти (с//ш)

чи**ст**ити(ст//щ)
си**д**іти(д//дж)
хо**д**ити(д//дж)
знахо**д**ити (д//дж)
гла**д**ити (д//дж)
во**д**ити (д//дж)
во**з**ити (з//ж)

11. Запам'ятайте

– Ви летите цього року на батьківщину?
– Так, я лечу цього року на батьківщину.
– А вони летять на батьківщину?
– Ні вони цього року не летять.

– Ти робиш у вільний час?
– У вільний час я ходжу в спортзал.
– Що він робить у вільний час?
– У вільний час він теж ходить у спортзал.

12.Пишіть

Вправа 1.

Модель: Ви платите? = – Так, я плачу. Ні, я не плачу.

Мама чистить? Ти біжиш? Вони ходять? Ви їсте? Ми летимо?

Дідусь їсть? Ти просиш? Я їм? Вони носять? Ми ходимо? Ви

чистите? Діти їдять? Ви возите? Дитина ходить? Бабуся

гладить? Ти їси? Вони знаходять? Я ношу? Ти біжиш? Ви сидите?

Студенти платять? Батько летить? Дочка біжить?

Вправа 2.

Модель: Що ти робиш? (їсти, бігти). = Я їм. Я біжу.

Що ми робимо? (їсти, бігти).

Що ти робиш? (їсти, бігти).

Що він робить? (їсти, бігти).

Що вони роблять? (їсти, бігти).

Що я роблю? (їсти, бігти).

Що ми робимо? (їсти, бігти).

Вправа 3.

Модель: Я (ходити). = Я ходжу.

Ми (носити). Ви (возити). Я (бігти). Вони (сидіти). Ти (чистити). Вона (летіти).

Ви (носити). Ми (платити). Вони (вистіти). Він (їсти). Ми (бігти). Ти (ходити).

Вона (знаходити). Вони (просити). Я (летіти). Ми (чистити). Ти (їсти). Я

(просити). Вони (їсти). Я (бігти). Ви (ходити). Він (сидіти). Ви (бігти). Ми

(їсти).

Вправа 4.

Модель: ... їси.= Ти їси.

... їмо. ... їм. ... їсте. ... їдять. ... їси. ... їсть. ... біжу. ... біжить. ... біжимо.

... біжите. ... біжать. ... біжиш.

Вправа 5.

Модель: Ми (їсти, риба). = Ми їмо рибу.

Діти (ходити, в школа). Вони (летіти, в Африка). Ви (бігти, в, парк). Хлопець

(знаходити, книгу). Студенти (платити, за, навчання). Я (ходити, в, басейн).

Подруга (їсти, цукерка). Друзі (чистити, риба). Я (сидіти на, концерт). Мама

(возити, дитина). Ми (їсти, в, кафе). Дідусь (летіти, до море). Я (бігти, у,

спортзал). Брат (просити, словник). Ти (сидіти, на, стілець).

ДІЄСЛОВА ІЗ ЧАСТКОЮ –ся

1. Слухайте

1 група

Дієслова, які можуть уживатися без частки –ся і з часткою –ся

Частка <u>–ся</u> називає:	
1. Дію, яка спрямована на того, хто її виконує	умиватися <u>ся</u> – умивати себе
2. Взаємну дію, яку одночасно виконують дві людини або більше	вітатися <u>ся</u> – вітати один одного

2. Запам'ятайте

При відмінюванні частка –ся пишеться в кінці кожної форми.

навчатися (інфінітив) – - ти +... + ся							
однина				множина			
я	навча...	юся	навчаюся	ми	навча...	ємося	навчаємося
ти	навча...	єшся	навчаєшся	ви	навча...	єтеся	навчаєтеся
він вона воно	навча...	ється	навчається	вони	навча...	ються	навчаються

3. Читайте

1 дієвідміна

навчати – навчатися
обіймати – обійматися
повертати – повертатися
зупиняти – зупинятися
підіймати – підійматися
опускати – опускатися
грати – гратися
цілувати – цілуватися
ховати – ховатися

умивати – умиватися
зустрічати – зустрічатися
готувати – готуватися
взувати – взуватися
одягати – одягатися
хвилювати – хвилюватися
повертати – повертатися
вітати – вітатися
збирати – збиратися

брати – братися
нервувати – нервуватися
лікувати – лікуватися
брити – бритися
втирати – втиратися

називати – називатися
зачиняти – зачинятися
зменшувати – зменшуватися
збільшувати – збільшуватися
гнівати – гніватися

2 дієвідміна

вчити – вчитися
знайомити – знайомитися
молити – молитися
сердити – сердитися
сварити – сваритися
губити – губитися
бачити – бачитися

загубити – загубитися
знаходити – знаходитися
чистити – чиститися
сварити – сваритися
мирити – миритися
цікавити – цікавитися
радити – радитися

4. Пишіть

Вправа 1.

Модель: Ви лікуєтеся? = – Так, я лікуюся. Ні, я не лікуюся.
Мама хвилюється? Ти сваришся? Вони одягаються? Ви граєтеся? Ми вчимося? Дідусь повертається? Ти збираєшся?
Я підіймаюся? Вони взуваються? Ми навчаємося? Ви нервуетесь? Діти знайомляться? Ви умиваєтесь? Дитина сердиться?

Вправа 2.

Зразок: Я (цікавитися) джазовою музикою. = Я цікавлюся джазовою музикою.

Ми часто (зустрічатися) з друзями. Я давно не (радитися) з батьком. Студенти (вітатися) з деканом. Ми (збиратися) піти в кіно з подругами. На святі ми (знайомитися) з цікавими людьми. Мій друг (миритися) з братом. Ми (вчитися) з відомим спортсменом. Я (знайомитися) з новим викладачем.

Вправа 3.

Зразок: Я завжди (вітатися, розмовляти і гратися) з дітьми. = Я завжди вітаюся, розмовляю і граюся з дітьми.

Після тренування спортсмени (йти) в душ, (митися, втиратися), потім (одягатися, взуватися) і (йти) додому. Вранці я (снідати, бритися, збиратися і йти) на роботу. Друзі іноді (сваритися), але потім обов'язково(миритися). Ми (навчатися) у бібліотеці, поки вона не (зачинятися). Мама завжди (хвилюватися), якщо я пізно (повертатися) додому. До свята вони довго (готуватися) і трішки (нервуватися).

Вправа 4.

Зразок: Ми (знайомити – знайомитися). Ми (знайомити – знайомитися) нових друзів. = Ми знайомимося. Ми знайомимо нових друзів.

1. Вранці я (умивати – умиватися). Вранці я (умивати – умиватися) сестру.
2. Увечері ми (купати – купатися). Ми (купати – купатися) дитину.
3. Перукар (брити – бритися). Перукар (брити – бритися) дідуся.
4. Ви (мити – митися) перед обідом. Ви (мити – митися) руки перед обідом.
5. Мама (готувати – готуватися) варити обід. Мама (готувати – готуватися) обід.
6. Ми (одягати – одягатися) на концерт. Ми (одягати – одягатися) сестру на концерт.
7. Ти (взувати – взуватися). Ти (взувати – взуватися) брата.

Вправа 5.

Зразок: я ... книжку (повертати – повертатися). = Я повертаю книжку.

Мама... про сина (хвилювати – хвилюватися). Лікар ... бабуся (лікувати – лікуватися). Хлопець ... на гітарі (грати – гратися). Ми ... музикою (цікавити – цікавитися). Бабуся ... дитину (сварити – сваритися). Я ... нове слово (знаходити – знаходитися). Діти ... (ховати – ховатися) іграшки. Друзі завжди ... (мирити – миритися). Ти ... двері (зачиняти – зачинятися).

5. Слухайте

2 група

Дієслова, які уживаються лише з часткою –ся

6. Запам'ятайте

При відмінюванні частка –ся пишеться в кінці кожної форми.

дивитися (інфінітив) – - ти +... + ся							
однина				множина			
я	дивЛ...	юся	дивЛюся	ми	див ...	имося	дивимося
ти	див ...	ишся	дивишся	ви	див ...	итесья	дивитесья
він вона воно	див...	иться	дивитьсяя	вони	дивЛ ...	яться	дивЛяться

7. Читайте

1 дієвідміна

сміятися
подобатися
вагатися
пишатися
прокидатися

посміхатися
сумніватися
намагатися
сподіватися
погоджуватися

2 дієвідміна

поводитися
боятися
дивитися

8. Запам'ятайте

кому?	подобатися	хто? що?
я – мені ти – тобі він – йому вона – їй ми – нам ви – вам вони - їм	подобається	студент подруга дитина людина квітка картина зошит
я – мені ти – тобі він – йому вона – їй ми – нам ви – вам вони - їм	подобаються	студенти подруги діти люди квіти картини зошити

9. Пишіть

Вправа 1.

Модель: Ви смієтеся? = – Так, я сміюся. Ні, я не сміюся.

Мама боїться? Ти посміхаєшся? Вони подобаються? Ви боїтеся? Ми дивимося? Дідусь пишається? Ти сподіваєшся? Я дивлюся? Вони бояться? Ми сміємося? Ви прокидаєтеся?

Діти дивляться? Ви пишаєтеся? Дитина сміється? Бабуся подобається? Ти дивишся? Вони сміються? Я повертаюся? Ти погоджуєшся? Ви сумніваєтеся? Брат дивитися? Ви погоджуватися? Друзі сумніваються? Сестра боїться?

Вправа 2 .

Зразок: Ми (дивитися) фільм. = Ми дивимося фільм.

Мені (подобатися) картина. Хлопець (дивитися) фільм. Ми (прокидатися) рано.
Ви (пишатися) сином. Сестра (погоджуватися) зі мною. Учитель (дивитися)
роботу. Діти (сміятися) весело. Мама (посміхатися) мені. Тобі (подобатися)
квіти. Ти (сміятися) разом з нами. Ми (дивитися) футбол. Я (сподіватися) на тебе.

Вправа 3 .

Зразок: Батько ... дочці (посміхатися). = Батько посміхається дочці.

Він добре ... до тварин (ставитися). Ми ... на допомогу (сподіватися). Брат ...
собаку (боятися). Фільм був веселий, і ми ... (сміятися). Я не ... з вами
(погоджуватися). Ти ... допомогти мені (намагатися). Дитина ... у доброму
настрої (прокидатися). Ми часто... (сміятися).

Вправа 4.

Сміятися

А – ми – смі...	1 – ється
Б – вони – смі...	2 – юся
В – він – смі...	3 – ються
Г – ви – смі...	4 – ємося
Д – я – смі...	

Намагатися

А – ти – намага...	1 – ємося
Б – він – намага ...	2 – ються
В – ми – намага ...	3 – ється
Г – вони – намага ...	4 – єтеся
Д – ви – намага ...	

Посміхатися

А – я – посміха...	1 – єшся
Б – ми – посміха ...	2 – юся
В – вона – посміха ...	3 – ється
Г – ти – посміха ...	4 – ємося
Д – ви – посміха ...	

Дивитися

А – він – див...	1 – люся
Б – ми – див ...	2 – иться
В – вони – див ...	3 – имося
Г – ти – див ...	4 – ляться
Д – я – див ...	

Боятися

А – ми – бо...	1 – їтеся
Б – вони – бо...	2 – їмося
В – ти – бо...	3 – яться
Г – я – бо...	4 – їшся
Д – ви – бо...	

Подобатися

А – вона – подоба...	1 – юся
Б – ви – подоба ...	2 – єшся
В – ми – подоба ...	3 – ється
Г – я – подоба ...	4 – єтеся
Д – ти – подоба ...	

МИНУЛИЙ ЧАС ДІЄСЛІВ (НЕДОКОНАНИЙ ВИД)

1. Слухайте

1 дієвідміна, 2 дієвідміна

1, 2, 3, 4 групи

читати – ти + ...				навчатися – ти + ... + ся			
він	чита...	в	читав	він	навча...	вся	навчався
вона	чита...	ла	читала	вона	навча...	лася	навчалася
воно	чита...	ло	читало	воно	навча...	лося	навчалосся
вони	чита...	ли	читали	вони	навча...	лися	навчалися

2. Запам'ятайте

- Ви читаете книгу?	- Ти дивишся фільм?
- Так, ми читаємо книгу.	- Так, я дивлюся фільм.
- Учора ви читали книгу?	- Учора ти дивився фільм?
- Ні, учора ми не читали книги.	- Ні, учора я не дивився фільм.

3. Читайте.

- Я читаю текст. А він?
- А він читав текст учора.
- Вони читають книжки?
- Ні, вони читали раніше.
- Ти слухаєш музику?
- Так, я слухаю музику.
- А твоя сестра теж слухає музику?
- Ні, вона слухала музику вчора.
- Віктор дивився цю цікаву програму?
- Так, він дивився цю програму вчора.
- А ви?
- Ми дивилися цю програму раніше.
- Вона бачилася із бабусею?
- Так, вона бачилася із бабусею вчора.
- Ти навчався грати на гітарі.
- Так, раніше я навчався грати на гітарі.

4. Пишіть

Вправа 1.

Модель: працювати – працював, працювала, працювали.

Співати, відпочивати, знати, хотіти, сміятися, бути, грати, жити, робити, любити, гратися, вчитися, стояти, їсти, пити, розмовляти, посміхатися, писати, знати, купувати, дивитися, боятися, слухати, поспішати, навчатися, подобатися.

Вправа 2.

Модель: Учора ми (гратися) з дітьми. = Учора ми гралися з дітьми.

Учора ввечері він (грати) у шахи. Уранці вона (читати) оповідання. Удень ми (працювати). Потім вони (відпочивати). Позавчора я (дивитися) цікавий фільм. Увечері мій друг (учити) нові слова. Мама (працювати) увесь вечір. Раніше ви (навчатися) в ліцеї.

Вправа 3.

Модель: Раніше інженер (працювати) на (завод). = Раніше інженер працював на заводі.

Увечері друзі (сидіти) в (бібліотека). Раніше син (лежати) в (кімната). Учора дівчата (стояти) на (вулиця). До цього часу ми (жити) у (місто). Минулого року подруга (навчатися) у (школа). Раніше брат (працювати) у (магазин). Позавчора ви (навчатися) в (університет). Колись давно бабуся (жити) у (село). Раніше діти (бути) у (музей). Учора ви (стояти) на (вокзал).

Вправа 4.

Модель: Що робили діти? (стояти, вулиця). = Діти стояли на вулиці.

Що ви робили? (писати, зошит).

Що я робив? (читати, бібліотека).

Що робили інженери? (працювати, завод).

Що робила Оксана? (читати, кімната).

Що ви робили? (вчитися, університет).

Що робила мама? (працювати, магазин).

Що ми робили? (плавати, басейн).

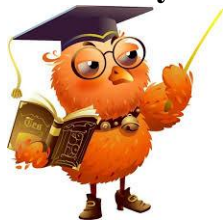
Що робив студент? (слухати, клас).

Що робила дівчина? (відпочивати, море).

Що ти робив? (малювати, кімната).

МАЙБУТНІЙ ЧАС ДІЄСЛІВ (НЕДОКОНАНИЙ ВИД)

1. Слушайте

1 дієвідміна, 2 дієвідміна

1, 2, 3, 4 групи

бути + інфінітив		читати (н.в.)	вчитися (н.в.)
я	буду	читатиму	вчитимуся
ти	будеш	читатимеш	вчитимешся
він	буде	читатиме	вчитиметься
вона	буде	читатиме	вчитиметься
ми	будемо	читатимемо	вчитимемось
ви	будете	читатимете	вчитиметесь
вони	будуть	читатимуть	вчитимуться

2. Запам'ятайте

– Ви читатимете книгу?	–Ти дивитимешся фільм?
–Так, ми будемо читати книгу потім.	– Так, завтра я буду дивитися фільм.
–Завтра ви писатимете вправу?	–Потім ти співатимеш пісні?
–Ні, завтра ми не будемо писати вправи.	–Ні, потім я не буду співати пісень.

3. Читайте.

дієслово бути (стати)				
Я (є) студент. – Я	<table border="0"> <tr> <td>був, буду</td> <td rowspan="2">студентом</td> </tr> <tr> <td>став, стану</td> </tr> </table>	був, буду	студентом	став, стану
був, буду	студентом			
став, стану				
Я (є) студентка. – Я	<table border="0"> <tr> <td>була, буду</td> <td rowspan="2">студенткою</td> </tr> <tr> <td>стала, стану</td> </tr> </table>	була, буду	студенткою	стала, стану
була, буду	студенткою			
стала, стану				
Ми (є) студенти.	<table border="0"> <tr> <td>були, будемо</td> <td rowspan="2">студентами</td> </tr> <tr> <td>стали, станемо</td> </tr> </table>	були, будемо	студентами	стали, станемо
були, будемо		студентами		
стали, станемо				
студентки.	студентками			

4. Пишіть

Вправа 1.

Модель: працювати (я) – працюватиму, буду працювати.

Співати (він), відпочивати (ти), знати (ви), хотіти (вони), сміятися (я), бути (ти), грати (вона), жити (ми), робити (ви), любити (я), гратися (ви), вчитися (ти), стояти (ми), їсти (він), пити (вони), розмовляти (я), посміхатися (ти), писати (ми), знати (вони), купувати (він), дивитися (вона), боятися (ви), слухати (я), поспішати (ми), навчатися (вони), подібати (ти).

Вправа 2.

Модель: Учора я читав, а завтра я ... = Учора я читав, а завтра я читатиму. Раніше я повторював слова, потім я... . Учора ми вивчали нову граматику, завтра ми теж ... нову граматику. Позавчора друзі плавали в басейні, завтра друзі теж ... в басейні. Вранці ми навчалися в університеті, вдень ми теж ... в університеті. Удень мама готувала обід, увечері мама ... вечерю. Узимку ми відпочивали в горах, улітку ми ... на морі. Удень студент читав книгу, увечері студент теж ... книгу.

Вправа 3.

Модель: Що він буде робити завтра? (працювати). = Завтра він буде працювати.

Що вона буде робити завтра? (відпочивати).

Що батько робитиме післязавтра? (працювати вдома).

Що ви будете робити ввечері? (читати газету).

Що ти робитимеш на уроці? (писати диктант).

Що вони робитимуть удень? (учити урок).

Що ви робитимете сьогодні вранці? (грати в футбол).

Що діти робитимуть улітку? (відпочивати на морі).

Що бабуся робитиме увечері? (дивитися фільм).

Вправа 4.

Модель: Учора у нас ... математика, а завтра ... фізика. = Учора у нас була математика, а завтра буде фізика.

Сьогодні в кінотеатрі ... старий фільм, а завтра ... новий фільм.

Вчора ... концерт, а завтра ... екскурсія.

Вдень ми ... в бібліотеці, а увечері...у театрі.

Удень Ахмед ... на уроці, а ввечері Ахмед ... на концерті.

Уранці студенти ... в університеті, а потім студенти ... на стадіоні.

Раніше ви ... у парку, а потім ви ...у магазині.

Уранці вони ... на стадіоні, а пізніше вони ... у басейні.

КОНТРОЛЬНІ ЗАВДАННЯ

1. Думайте

Завдання 1.

Зразок: Я (читати) = Я читаю.

Він (слухати -1). Вони (писати -1). Ти (любити -2). Вона (робити - 2). Ви (говорити - 2). Ми (перекладати - 1). Він (вчити - 1). Вони (робити - 2). Я (любити - 2). Ви (перекладати - 1). Ми (слухати -1). Вони (любити -2). Ти (робити - 2). Вона (писати -1). Ви (думати -1). Ми (робити -2). Він (любити - 2). Вони (говорити- 2). Ти (слухати -1). Я (говорити -2). Ви (слухати -1). Ви (вчити -2). Ми (писати -1). Він (стояти -2). Вони (вчити -2). Ти (сидіти -2). Я (писати -1). Ви (лежати -2). Ми (любити -2). Він (стояти -2). Ти (писати -1). Я (сидіти -2). Ви (робити -2). Ми (стояти -2). Я (вчити -2).

Завдання 2.

Зразок: Сестра (читати) в (кімната). = Сестра читає в кімнаті.

Батько (працювати) в (столиця).	Студенти (писати) в (аудиторія).
Ви (читати) в (бібліотека).	Ми (слухати) на (вулиця).
Я (відпочивати) в (парк).	Ти (співати) в (кімната).
Подруга (навчатися) в (університет).	Книги (лежати) на (стіл).

Завдання 3.

Зразок: Раніше я (навчатися) у (Київ), тепер я (навчатися) у (Одеса). = Раніше я навчався у Києві, тепер я навчаюся в Одесі.

Раніше ти (навчатися) у (школа), тепер ти (навчатися) у (інститут).
Раніше ви (навчатися) у (Палестина), тепер ви (навчатися) в (Україна).
Раніше вона (навчатися) у (Єгипет), тепер вона (навчатися) у (Англія).
Раніше ми (навчатися) у (Сирія), тепер ми (навчатися) у (Америка).
Раніше вони (навчатися) у (Полтава), тепер вони (навчатися) у (Харків).
Раніше я (навчатися) у (Львів), тепер я (навчатися) у (Полтава).

Завдання 4.

Зразок: Я (любити) (сік, вода, яблуко, квіти). = Я люблю сік, воду, яблуко, квіти.

Ми (розуміти) (мова, мелодія, текст, слово, уроки).
Ви (любити) (молоко, чай, кава, вірші, робота).

Дівчина (вчити) (слова, пісня, вірш, граматики).
Студенти (читати) (підручник, книга, газета, слово).
Ти (слухати) (магнітофон, музика, кіно, тексти).
Я (писати) (вправа, диктант, стаття, словники).
Юнак (перекладати) (книжка, ім'я, альбоми).

Завдання 5.

Зразок: Ми (сидіти) на (диван), а ви (сидіти) на (стілець).=

Ми сидимо на дивані, ви сидите на стільці.

Студент (стояти) у (кімната), а студентки (стояти) у (кухня).
Ми (лежати) у (ліжка), а ти (лежати) на (диван).
Я (стояти) на (площа), а ти(стояти) на (вулиця).
Книги (лежати) на (стіл), а ручка (лежати) на (книга).
Ви (сидіти) в (аудиторія), а вони (сидіти) у (буфет).
Дівчата (стояти) у (бібліотека), а ми (стояти) у (клас).
Хлопець (сидіти) у (парк), а я (сидіти) на (зупинка).

Завдання 6.

Зразок: Сьогодні я (їсти) вдома. Учора я (їсти) в кафе. Завтра я (їсти) у друга. = Сьогодні я їм вдома. Учора я їв у кафе. Завтра я буду їсти у друга.

Учора ми (пити) сік. Сьогодні ми (пити) сік. Завтра ми (пити) сік.
Сьогодні ви (їсти) тістечко Завтра ви (їсти) тістечко. Учора ви (їсти) тістечко.
Раніше вона (пити) чай. Зараз вона (пити) чай. Потім вона (пити) чай.
Завтра друзі (їсти) в ресторані. Сьогодні друзі (їсти) в ресторані.
Учора друзі (їсти) в ресторані.
Потім я (їсти) м'ясо. Зараз я (їсти) м'ясо. Раніше я (їсти) м'ясо.
Сьогодні ти (пити) молоко. Завтра ти (пити) молоко. Учора ти (пити) молоко.
Учора вони (пити) каву. Сьогодні вони (пити) каву. Завтра вони (пити) каву.
Сьогодні ти (їсти) суп. Завтра ти (їсти) суп. Учора ти (їсти) суп.
Зараз ми (їсти) яблуко. Раніше ми (їсти) яблуко. Потім ми (їсти) яблуко.
Сьогодні я (пити) воду. Завтра я (пити) воду. Учора я (пити) воду.

Завдання 7.

**Зразок: Ми (знати) (арабська мова), а (говорити) (українська мова).
= Ми знаємо арабську мову, а говоримо українською мовою.**

Студенти (вивчати) (українська мова), а (розмовляти) (англійська мова).
Юнак (говорити) (арабська мова), а (розуміти) (російська мова).
Ми (любити) (рідна мова), а (співати) (французька мова).

Я (пам'ятати) (німецька мова), а (писати) (рідна мова).
Ви (запитувати) (українська мова), а (відповідати) (англійська мова).
Марія говорити (іспанська мова), а а (вчити) (російська мова).
Ти (читати) (арабська мова), а (розуміти) (англійська мова).
Друзі (знати) (італійська мова), а (спілкуватися) (українська мова).

Завдання 8.

Зразок: Що робить брат? (читати, книга, у, школа). = Брат читає книгу в школі.

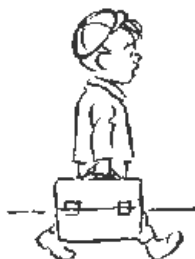
Що робить сестра? (писати, вправа, у, кімната).
Що робить мама? (слухати, музика, у, парк).
Що робить хлопець? (співати, пісня, на, концерт).
Що робить дівчина? (дивитися, картина, у, музей).
Що робить батько? (читати, газета, у, автомобіль).
Що роблять діти? (малювати, квітка, на, вулиця).
Що робить бабуся? (готувати, салат, у, кухня).
Що робить дідусь? (ремонтувати, машина, у, гараж).
Що роблять студенти? (писати диктант, у, клас).
Що робить студентка? (перекладати, слова, у, словник).
Що робить студент? (фотографувати, дівчина, у, гуртожиток).

Завдання 9.

Зразок: Я, читати, книга, в, кімната. = Я читаю книгу в кімнаті.

Ми, вчити, граматика, в, клас.
Дівчина, слухати, музика, в, парк.
Ти, писати, вправа, в, зошит.
Хлопець, малювати, картина, у, музей.
Діти, читати, газета, в, сад.
Я, співати, пісня, на, вулиця.
Ви, робити, кава, на, кухня.
Студент, сидіти, на, стілець, у, будинок.
Син, лежати, на, ліжко, у, кімната.
Ми, жити, у, гуртожиток, у, місто.

2. Опишіть картинку

Дієслова: гуляти, кликати, змушувати, писати, гніватися, думати, хвилюватися, гратися, сварити, кричати, плакати, хотіти, допомагати, працювати, подібати, радіти, думати, хвилюватися, чекати, читати, хвалити, радіти.

3. Опишіть картинку

Дієслова: прибирати, гніватися, збирати, нести, викидати, мити, бачити, радіти, збирати, складати, повертати, бачити, хвилюватися, сумувати.

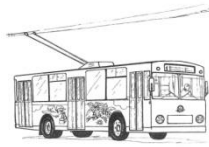
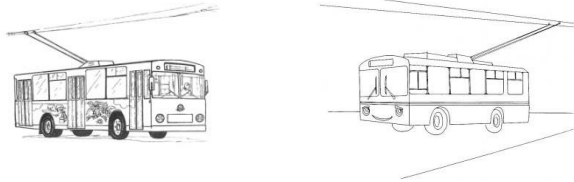

4. Опишіть картинку

Дієслова: шукати, вибирати, подобатися, купувати, нести, показувати, радіти, дарувати, грати, посміхатися, заважати, думати, давати, різати, гратися, заспокоюватися, відпочивати.

РОЗДІЛ II

ДІЄСЛОВА РУХУ

ОДНОСПРЯМОВАНІ	РІЗНОСПРЯМОВАНІ
	
Зараз, у цей момент, щойно, в одному напрямку	Зазвичай, часто, завжди, регулярно, систематично, багато разів, тривалий час, раніше не..., ніколи не ...
	
іти	ходити
	
їхати	їздити
	
летіти	літати
	
пливти	плавати

Завдання 1. Читайте!

Теперішній час (НВ)

іти

я іду

ти ідеш

він / вона іде

ходити

я ходжу (д // дж)

ти ходиш

він / вона ходить

ми ідемо
ви ідете
вони ідуть

ми ходимо
ви ходите
вони ходять

їхати
я їду
ти їдеш
він / вона їде
ми їдемо
ви їдете
вони їдуть

їздити
я їжджу (зд // ждж)
ти їдиш
він / вона їздить
ми їздимо
ви їздите
вони їздять

пливти
я пливу
ти пливеш
він / вона пливе
ми пливемо
ви пливете
вони пливуть

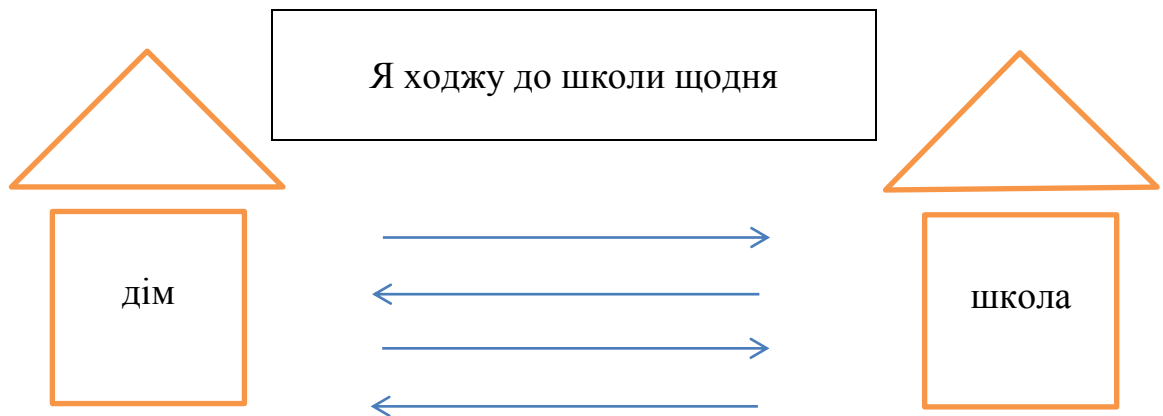
плавати
я плаваю
ти плаваєш
він / вона плаває
ми плаваємо
ви плаваєте
вони плавають

летіти
я лечу (т // ч)
ти летиш
він / вона летить
ми летимо
ви летите
вони летять

літати
я літаю
ти літаєш
він / вона літає
ми літаємо
ви літаєте
вони літають

бігти
я біжу (з // ж)
ти біжиш
він / вона біжить
ми біжимо
ви біжите
вони біжать

бігати
я бігаю
ти бігаєш
він / вона бігає
ми бігаємо
ви бігаєте
вони бігають

Завдання 2. Оберіть правильний варіант.

1. Сьогодні я іду / ходжу в магазин.
2. Сьогодні о 8 годині я лечу / літаю до Канади.
3. Я часто іду / ходжу до музею.
4. Зараз я біжу / бігаю через ліс до річки.
5. Улітку я зазвичай іду / їжджу до друзів у Болгарію.
6. У цей момент я пливу / плаваю на кораблі в Каспійському морі.
7. Щопонеділка я пливу / плаваю в басейні.
8. Зараз я іду / їжджу на роботу в офіс.
9. Щодня я біжу / бігаю цим маршрутом до річки.
10. Інколи я лечу / літаю святкувати День народження до Єгипту.

Завдання 3. Дайте відповіді на запитання за зразком, використовуючи слова в дужках.

Зразок 1. : Куди ти *їдеши*? (столиця) – Я *їду* в столицю.

1. Куди ... молодша сестра? (виставка).
2. Куди ... студенти підготовчого відділення? (екскурсія).
3. Куди ... твої батьки влітку? (Карпати).
4. Куди ... студентка лінгвістичного факультету? (студентська практика).
5. Куди ми ... ввечері? (перукарня).
6. Куди він ... після занять? (художній музей).
7. Куди ... студент-іноземець? (нічний клуб).

Зразок 2. Куди ти *їдеши*? (книжковий клуб) – Я *їду* в книжковий клуб.

1. Куди ... старший брат? (спортивний магазин).
2. Куди ... твій знайомий з економічного факультету? (тренажерний зал).
3. Куди ... ваш викладач фізики? (актова зала).
4. Куди ... твої сусіди? (спортзал).
5. Куди ... твоя колега? (кав'ярня).
6. Куди ... студенти нашої групи на вихідних? (студентську наукову конференцію).
7. Куди ... Мартін? (захист дипломної роботи).
8. Куди ваша група ... в суботу? (ботанічний сад).

Зверніть увагу!

Минулий час (НВ)

іти

він ішов / йшов

вона ішла / йшла

ми, ви, вони ішли / йшли

ходити

він ходив

вона ходила

ми, ви, вони ходили

їхати

він їхав

вона їхала

ми, ви, вони їхали

їздити

він їздив

вона їздила

ми, ви, вони їздили

пливти

він плив

вона пливла

ми, ви, вони пливли

плавати

він плавав

вона плавала

ми, ви, вони плавали

летіти

він летів

літати

він літав

вона летіла

ми, ви, вони летіли

вона літала

ми, ви, вони літали

бігти

він біг

вона бігла

ми, ви, вони бігли

бігати

він бігав

вона бігала

ми, ви, вони бігали

Завдання 4. На місці пропусків уставте дієслова в минулому часі.

Ішов, ішла, ішли

1. Вчора, коли ми ... з університету, почався дощ.
2. Вони ... з університету і говорили про життя.
3. Сьогодні вранці я ... у магазин швидко, тому що був сильний дощ.
4. Він ... додому, а в руках тримав парасольку і пакет із продуктами.
5. Коли вони відпочивали в Єгипті, час ... дуже швидко.
6. Минулого року була сніжна зима: сніг ... майже щодня.
7. Погода швидко зіпсувалася, тому Олена ... додому раніше, ніж завжди.
8. В аптеку я ... повільно, а з аптеки я швидко біг у гуртожиток, тому що забув взяти гроші.

Ходив, ходила, ходили

1. Раніше я ... на футбол, а зараз разом із подругою ми ходимо в танцювальну школу.
2. – Ти вже ... до лікаря?
– Так я вчора ... у другу міську поліклініку на вулиці Чорновола.
– Ти ... туди сам?
– Ні, Дональд ... разом зі мною, тому що я ще погано розмовляю українською мовою.
3. Минуло року ми ... в клуб щосуботи, а цього року ми повинні багато працювати, тому ходимо туди лише один раз на місяць.
4. У першому семестрі студенти щодня ... на заняття о 8:30, тепер вони починають навчатися об 11:50.

5. Вчора вона не ... в університет, тому що погано себе почувала.
6. – Де ти був зранку? – Я ... до магазину, щоб купити ковбаси та молока на сніданок.

Їхав, їхала, їхало, їхали

- Привіт, ви довго їхали в парк?
- Ми ... до парку 20 хвилин.
- Звідки ви ... сюди?
- З центру.
- Лілія та Андрій сказали, що вони ... з центру 15 хвилин.
- Якщо вони ... на таксі, то, звичайно, 15 хвилин. Ми з Оленою ... тролейбусом, тому поїздка тривала 20 хвилин.
- Я зрозумів.
- А ти ... чи йшов пішки?
- Я ... пів години автобусом від університету.
- А ти не бачив в автобусі Майкла, він також хотів їхати автобусом.
- На жаль, не бачив. В автобусі ... багато студентів.

Їздив, їздила, їздило, їздили

1. Щороку в травні наша група ... на екскурсію в Умань .
2. Ти раніше ... у цей парк?
3. – Де ви були ввечері? – Ми ... в торговельний центр на вулиці Шевченка.
4. Минулої зими наші друзі ... до Варшави.
5. Куди ... твоя сестра на канікулах?
6. Я ніколи не ... до Одеси.
7. Позавчора цей чоловік ... у Португалію на весілля своєї доньки.
8. Вчора був День народження Жоель, і всі студенти ... до неї в гуртожиток на святкування.

Біг, бігла, бігли

1. Хасан сказав, що вранці ти швидко ... в університет. Ти запізнювалася на заняття?
2. Я пила чай і дивилася в вікно: по дорозі ... дівчина, а поряд із нею ... її собака.
3. Коли ми гуляли з моєю подругою, мені здавалося, що час не йшов, а ...
4. Андрій і Олег дуже запізнювалися на заняття, тому вони не йшли, а ... в аудиторію.

5. Тато поспішав на роботу, але він не ... , а швидко йшов.
6. Мій собака ... за мною до зупинки, а потім повернувся додому.

Бігав, бігала, бігало, бігали

1. Я дуже люблю спорт, тому щоранку я завжди ... від гуртожитку до річки.
2. Ви не бачили маленьке кошеня? – Так, бачили, воно вчора вранці ... біля гуртожитку.
3. У понеділок і в вівторок о 6:00 я бачив, що ти ... до Дніпра. Мабуть, ти спортсмен.
4. Зазвичай я ... вранці, але сьогодні пізно прокинулася, тому буду бігти ввечері.
5. Діти ... туди-сюди й голосно сміялися.
6. Вчора була гарна погода, тому школярі увесь день ... у дворі, а сьогодні погода зіпсувалася, тому всі діти зараз удома.
7. Ти дивився вчора футбол? Наша команда швидко ... за м'ячем, тому перемогла.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОПЕРЕВІРКИ

Завдання 1. Замість крапок уставте слова *йти* або *ходити* в правильній формі.

1. Вчора після занять він ... до лікаря. Коли він ... до лікаря, почався дощ.
2. На вихідних студенти нашої групи ... в історичний музей. Коли вони ... до історичного музею, розмовляли про рідну країну.
3. В суботу Віка й Катя ... в гуртожиток до своїх друзів. Коли вони ... в гуртожиток, зустріли Жана, який приїхав з Камеруну.
4. Сьогодні вдень ми ... в парк. Коли ми ... в парк, розмовляли про улюблені страви.

5. В п'ятницю студенти першого курсу ходили на концерт українського рок-гурту. Коли вони ... на концерт, розмовляли про сучасну музику.

Завдання 2. Замість крапок уставте слова *їхати* або *їздити* в правильній формі.

1. Улітку студентка ... потягом на море. Коли вона ... в потязі, читала цікаву книгу.

2. У вівторок я ... до друга в лікарню на таксі. Коли я ... в таксі, розмовляла з мамою по телефону.

3. Мама вчора ... на роботу. Туди вона ... автобусом, а поверталася пішки.

4. Учора моя сусідка ... на вокзал зустрічати своїх батьків. Коли вона ... на вокзал, загубила ключі від квартири.

5. Коли мій брат ... автобусом до Києва, познайомився зі студентом із Китаю.

6. Минулого року наша футбольна команда ... на змагання. Коли футболісти ... на змагання, жартували і співали пісні.

7. На вихідних ми ... на стадіон. Туди ми ... автобусом, а назад ... на таксі.

8. Минулої суботи Михайло ... до батьків у село. Спочатку він ... потягом, а потім ... автобусом.

9. У п'ятницю вдень арабські студенти ... до мечеті. Туди вони ... автомобілем, а назад ... тролейбусом.

ВИКОРИСТАННЯ ДІЄСЛІВ *ІТИ – ХОДИТИ – ПІТИ, ЇХАТИ – ЇЗДИТИ – ПОЇХАТИ*

Теперішній час	Минулий час НВ	Минулий час ДВ	Майбутній час НВ	Майбутній час ДВ
Зараз Мустафа іде в університет.	Вчора Мустафа йшов в університет пішки.	Мустафа вже пішов в університет.	Завтра вранці Мустафа буде йти в університет.	Завтра Мустафа підє в університет.
Зараз Мустафа їде в університет.	Коли Мустафа їхав в університет, зустрів друга.	Мустафа вже поїхав в університет.	Завтра вранці Мустафа буде їхати в університет.	Завтра Мустафа поїде в університет.
Мустафа щодня ходить в університет.	Раніше Мустафа ходив в університет пішки.	Мустафа походив лише 2 тижні в спортзал.	Наступного тижня Мустафа буде ходити в університет пішки.	Наступні два дні Мустафа походить в університет пішки.
Мустафа щодня їздить в університет автобусом.	Вчора Мустафа їздив в університет на іспит.	Мустафа 2 тижні поїздив в університет автобусом, а тепер ходить пішки.	Наступного тижня Мустафа буде їздити в університет автобусом.	Наступні два дні Мустафа поїздить в університет на таксі.

Завдання 1. Оберіть правильний варіант.

1. Щонеділі я іду / ходжу до церкви.
2. Інколи мій сусід біжить / бігає зранку, але переважно він біжить / бігає ввечері.
3. Мій друг Алі щоп'ятниці о 13 годині іде / ходить до мечеті.
4. Ми часто пливемо / плаваємо в озері в горах.
5. Завтра наша група підє / ходитимє у філармонію на концерт класичної музики.
6. У четвер після занять ми з Адамом ішли / ходили в гуртожиток пішки.
7. Мій батько 2 місяці працював на кораблі, а зараз він пливе / плаває додому.
8. Я раніше ніколи не ішов / ходив цією вулицею.
9. Він завжди іде / ходить купувати продукти на вихідних.
10. Часто у вільний час іноземні студенти ідуть / ходять у спортивний центр грати в футбол.
11. У цей момент я виконую домашнє завдання, а моя сусідка Марта іде / ходить в аптеку.
12. Вони довго пливли / плавали в Середземному морі на великому круїзному лайнері.

Завдання 2. Оберіть правильний варіант.

1. Щодня я ... в магазин.	а) іду
2. Зараз я ... до аптеки.	б) ходжу
3. Завтра я ... до подруги в гуртожиток №2.	в) піду
4. Вчора ввечері Муктар ... у лікарню до Олени.	г) йшов
5. Коли я ... до музею, я зустрів свого друга Каріма.	д) ходив
6. Через 15 хвилин я ... в аудиторію.	е) ходила
7. За 2 години я ... на автобусну зупинку.	є) підє

8. Післязавтра він ... в банк.
9. Позавчора Іссу ... в музей народної архітектури.

Завдання 3. Оберіть правильний варіант.

1. Незабаром іноземні студенти ... додому відпочивати.	а) їздив
2. Вчора Майкл ... до Одеси.	б) їздила
3. Куди ти завтра ... ?	в) їхав
4. Зазвичай мої батьки ... до Києва автобусом.	г) поїдуть
5. Коли Муктар ... в університет, він побачив новий магазин.	д) їздить
6. Наш перекладач часто... до Парижа.	е) поїхати
7. Через тиждень Крістель хоче ... в посольство.	є) поїдеш
8. Моя старша сестра минулого тижня ... на роботу на таксі.	ж) їздять

Завдання 4. На місці крапок вставте пропущені дієслова *іти / ходити, їхати / їздити, бігти / бігати, летіти / літати*.

Мене звати Ібрагім. Уже три роки я живу й навчаюся в Україні в політехнічному університеті. Зараз канікули. Всі студенти відпочивають. Щороку я ... до своїх друзів у Швейцарю. Вони живуть у місті Люцерн. Їхній будинок знаходиться біля Альпійських гір. Які там чудові краєвиди! Цього року в липні я обов'язково ... до моїх друзів. Щоранку я ... до озера. Там я буду дихати свіжим повітрям та милуватимуся природою. Після сніданку я ... купатися до озера. Зазвичай я ... в озері 20 – 30 хвилин, а потім повертаюся додому. Коли я повертаюся в будинок, ми з друзями готуємо разом обід та обідаємо. Потім ми сідаємо в автомобіль і ... в центр міста. Я з подругою Беам ... по магазинах, а її чоловік Стефан ... автомобілем на роботу. Щовечора я займаюся бігом. Я завжди ... від будинку до озера і повертаюся додому. Потім ми всі разом вечеряємо. Зазвичай ми вечеряємо в на свіжому повітрі. Після вечері я з друзями ... в клуб. Я дуже люблю

природу. Тому влітку ми разом з друзями часто в похід у гори на день або на два. А щозими ми разом ... в гори кататися на лижах. Після відпочинку я повертаюся додому дуже щасливим!

Дайте відповіді на запитання:

1. Де любить відпочивати Ібрагім?
2. Куди він літає під час канікул?
3. Що він робить щоранку?
4. Де зазвичай плаває Ібрагім?
5. Що робить Ібрагім після обіду?
6. З ким Ібрагім ходить по магазинах?
7. Чим Ібрагім займається ввечері?
8. Де і як Ібрагім відпочиває взимку?

Запам'ятайте!

Майбутній час (ДВ)

я піду / поїду

ти підеш / поїдеш

він піде / поїде

ми підемо / поїдемо

ви підете / поїдете

вони підуть / поїдуть

Завдання 5. На місці крапок запишіть необхідні дієслова в майбутньому часі.

Йти (йти) – ходити

1. – З ким ти ... завтра ввечері в кіно? – Я ... в кіно зі своїм новим знайомим.

2. – Куди ви ... в неділю? – Ми ... в гості до моєї бабусі.
3. Завтра будуть ремонтувати бульвар Шевченка, тому тролейбуси до центру не
4. Сьогодні дуже хмарно. Я думаю, що завтра увесь день ... дощ.
5. Завтра Міжнародний жіночий день, тому студенти не ... в університет на навчання.
6. Наступного понеділка буде мій День народження. У цей день уранці я ... на заняття, а після занять ми з друзями ... в нічний клуб святкувати.
7. У суботу університет не працює, тому щосуботи Антоніо не ... на навчання.
8. Після концерту всі студенти ... в гуртожиток відпочивати.
9. Коли ти ... до магазину, купи мені, будь ласка, зошит і ручку.
10. Узимку в Україні буде холодно. Часто ... сніг.

Їхати – їздити

1. Наступного року я закінчую навчання в університеті і ... працювати до Австрії.
2. Ти щодня ... на заняття автобусом? – Ні, інколи я буду ходити пішки.
3. Незабаром будуть канікули. На канікулах всі мої друзі ... додому.
4. Артем часто їздить до батьків, але цієї суботи він не ... до них, тому що буде погана погода.
5. У п'ятницю ми з друзями ... до Канева на екскурсію. Я чув, що там гарні краєвиди.
6. Мій молодший брат цього року закінчить школу, а потім ... навчатися до Одеси.

Бігти – бігати

1. Футболісти моєї улюбленої команди гарно грають, тому що вони швидко бігають. Якщо футболісти ... погано, вони програють.
2. Незабаром буде тепло і я ... щоранку. Це дуже корисно для здоров'я.
3. Зазвичай ми щодня бігаємо 50 хвилин у парку. Якщо завтра буде погана погода, ми не ... в парку.

4. Завтра вранці я піду в ліс. Я буду гуляти, а мій собака ... поруч зі мною.
5. Наступного вівторка я буду чекати на свого друга біля магазину «Депо». Мій друг ... з гуртожитку до річки повз магазин. Він дасть мені книгу з української мови.

Пливти – плавати

1. Щонеділі моя донька ходить до басейну. Незабаром вона добре
2. Улітку я поїду відпочивати в Одесу. Там я ... щодня в морі.
3. Маргарита й Олег ... післязавтра в Туреччину.
4. Від сьогодні регулярно ... теплохід Дніпром. Щодня він ... від Річкового порту до мосту. Але восени та взимку холодно, тому теплохід взагалі не
5. Мій найкращий друг незабаром стане капітаном. Його корабель ... в різні країни. Спочатку він ... в Італію.

Летіти – літати

1. Мій найкращий друг підписав контракт із однією китайською фірмою, тому завтра він ... до Китаю.
 2. Коли настане осінь, багато птахів ... до теплих країн.
 3. Незабаром прийде осінь, і скрізь ... жовте листя.
 4. Мій батько – пілот. Він часто літає до Європи, але завтра тато ... до Канади.
 5. Зазвичай моя подруга літала бізнес-класом, але надалі вона часто ... економ-класом.
 6. Наша футбольна команда післязавтра ... до Іспанії. Відтепер вони ... до Іспанії 5 разів на рік.
-
-

ОСНОВНІ ВИПАДКИ ВЖИВАННЯ ДІЄСЛІВ РУХУ З ПРЕФІКСАМИ

ПО- + односторонній напрямок	ПО- + різносторонній напрямок
<p>Вказівка на початок руху в одному напрямку</p> <p>Утворюються дієслова ДВ</p>	<p>Вказівка на тривалість різноспрямованого руху</p> <p>Утворюються дієслова ДВ</p>
<p><i>іти – піти</i></p> <p><i>їхати – поїхати</i></p> <p><i>везти – повезти</i></p> <p><i>бігти – побігти</i></p> <p><i>пливти – попливти</i></p> <p><i>летіли – полетіли</i></p>	<p><i>ходити – походити</i></p> <p><i>їздити – поїздити</i></p> <p><i>возити – повозити</i></p> <p><i>бігати – побігати</i></p> <p><i>плавати – поплавати</i></p> <p><i>літати – політати</i></p>
<p>Заняття закінчилися, тому Стефан <i>п</i>ішов у гуртожиток.</p> <p>Незабаром канікули. На канікулах усі студенти <i>п</i>оїдуть відпочивати додому.</p>	<p>Олег і Олена <i>п</i>оходили парком 15 хвилин, але почався дощ, і вони поїхали додому.</p>

Завдання 1. На місці крапок уставте дієслова руху з префіксом *по-*.

1. Завтра ввечері Тетяна ... до брата в гуртожиток.
2. Ми з мамою вранці поснідали, випили чаю, а потім я ... гуляти містом.
3. Коли закінчаться заняття, ми з друзями ... в парк пішки.
4. Незабаром буде літо, й Алі ... в його рідне місто.
5. Друзі зустрілися надворі, ... біля будинку 10 хвилин, поговорили про життя і ... додому.
6. Завтра мій молодший брат ... в школу. Я ... його вранці о 8:00 в школу.
7. – Що ти будеш робити завтра? – Завтра я ... літаком до Єгипту.
8. Мої батьки вже ... тролейбусом на роботу.

9. Ілля зробив своє домашнє завдання і ... у кіно.
10. Мій сусід відпустив свого собаку ... у дворі.
11. Наступного тижня ми ... відпочивати в Карпати. Там я трішки ... в озері, почитаю улюблену книгу та послухаю класичну музику.
12. – Де Олег? – Він уже ... на таксі до батька в офіс, ... йому ключі від квартири.

ПРИ- + ДВ	ПРИ- + НВ
ПРИБУВАТИ КУДИ-НЕБУДЬ	
<p><i>прийти</i> <i>приїхати</i> <i>прилетіти</i> <i>прибігти</i> <i>в/у + Зн.в.</i> <i>припливти</i> <i>до + Р.в.</i> <i>принести</i> <i>привезти</i></p>	<p><i>приходити</i> <i>приїжджати</i> <i>прилітати</i> <i>прибігати</i> <i>в/у + Зн.в.</i> <i>припливати</i> <i>до + Р.в.</i> <i>приносити</i> <i>привозити</i></p>
<p>Мартін <i>прийшов</i> до університету о 12 годині.</p> <p>Іноземні студенти <i>приїхали</i> в Україну восени.</p> <p>Я <i>приїду</i> до тебе ввечері і <i>привезу</i> підручник із хімії.</p>	<p>Раніше мій друг <i>приходив</i> до мене щодня, але зараз у нього немає часу.</p> <p>Зазвичай тато <i>привозив</i> сина до школи автомобілем, але сьогодні син <i>прийшов</i> пішки.</p>

Зверніть увагу!

Теперішній час	Минулий час	Майбутній час
приходити		
я приходжу	він приходив	я приходитиму

<p>ти приходиш він приходить ми приходимо ви приходите вони приходять</p>	<p>вона приходила ми, ви, вони приходили</p>	<p>ти приходитимеш він приходитиме ми приходитимемо ви приходитимете вони приходитимуть</p> <p>я буду ти будеш він буде ми будемо ви будете вони будуть</p> <p style="text-align: right;">приходити</p>
<p>приїжджати</p>		
<p>я приїжджаю ти приїжджаєш він приїжджає ми приїжджаємо ви приїжджаєте вони приїжджають</p>	<p>він приїжджав вона приїжджала ми, ви, вони приїжджали</p>	<p>я приїжджатиму ти приїжджатимеш він приїжджатиме ми приїжджатимемо ви приїжджатимете вони приїжджатимуть</p> <p>я буду ти будеш він буде ми будемо ви будете вони будуть</p> <p style="text-align: right;">приїжджати</p>
<p>прилітати</p>		
<p>я прилітаю ти прилітаєш він прилітає ми прилітаємо ви прилітаєте вони прилітають</p>	<p>він прилітав вона прилітала ми, ви, вони прилітали</p>	<p>я прилітатиму ти прилітатимеш він прилітатиме ми прилітатимемо ви прилітатимете вони прилітатимуть</p> <p>я буду ти будеш він буде ми будемо</p> <p style="text-align: right;">прилітати</p>

		ви будете вони будуть
прибігати		
я прибігаю ти прибігаєш він прибігає ми прибігаємо ви прибігаєте вони прибігають	він прибігав вона прибігала ми, ви, вони прибігали	я прибігатиму ти прибігатимеш він прибігатиме ми прибігатимемо ви прибігатимете вони прибігатимуть
		я буду ти будеш він буде ми будемо ви будете вони будуть
прибігати		
приносити		
я приношу ти приносиш він приносить ми приносимо ви принosite вони принносять	він приносив вона приносила ми, ви, вони приносили	я принositиму ти принositимеш він принositиме ми принositимемо ви принositимете вони принositимуть
		я буду ти будеш він буде ми будемо ви будете вони будуть
приносити		
привозити		
я привожу ти привозиш він привозить ми привозимо	він привозив вона привозила ми, ви, вони привозили	я привозитиму ти привозитимеш він привозитиме ми привозитимемо

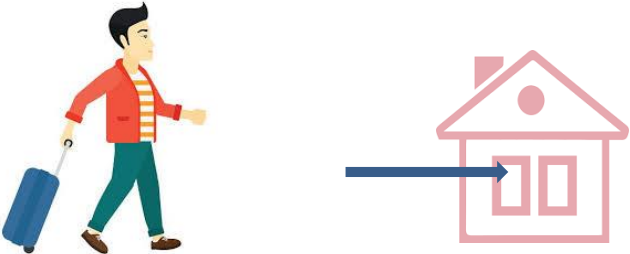
ви привозите вони привозять		ви привозитимете вони привозитимуть я буду ти будеш він буде ми будемо ви будете вони будуть привозити
--	--	--

Завдання 1. На місці крапок уставте дієслова руху з префіксом *при-*.

1. Раніше вона часто ... до батьків, а зараз ... лише 1 раз на рік.
2. Завтра до нас ... мамина подруга з Одеси і ... багато гарних подарунків. Вона ... мені новий футбольний м'яч.
3. Минулого року я ... з університету додому о 15 годині, але цього року буде багато занять, тому я ... пізніше.
4. – У тебе є конспект із фізики? – Так, завтра я ... його тобі в університет.
5. – Приходь завтра до мене ввечері! – Обов'язково завтра
6. Літак ... сьогодні пізніше, ніж зазвичай.
7. – Як у тебе минув день? – Я ... з університету, приготував вечерю і довго слухав музику.
8. Спочатку Олена ... молодшого брата додому, а потім ... в магазин.
9. Уже два місяці до нашого будинку регулярно ... гарний собака, ми його годуємо. Я думаю, що завтра він також
10. Щороку птахи восени відлітають у теплі країни, а навесні вони ... додому. Але зараз зима, і птахи ще не

Завдання 2. На місці крапок напишіть дієслова ДВ або НВ минулого часу.

1. Твій батько вже вдома? – Так, він щойно ... додому (*приходитьи – прийти*).
2. Твоя мама вже ... з магазину? – Так, вона ... , а потім знову ... в магазин, бо забула купити хліба (*приходитьи – прийти, іти – піти*).
3. До мене щодня ввечері ... моя нова подруга. Вчора вона також ... о 19 годині (*приходитьи – прийти*).
4. Моя нова подруга раніше часто ... мені фрукти і цікаву книгу, а вчора вона ... чорний чай, смачне печиво і, звичайно, дуже цікавий історичний роман (*приноситьи – принести*).
5. Улітку мої сусіди зазвичай ... своїх дітей до бабусі й дідуся в село. Минулого року був карантин, тому мої сусіди не ... своїх дітей до дідуся й бабусі (*привозити – привезти*).
6. Я вчора вранці ... до Олега, але він уже ... в університет (*приходитьи – прийти, іти – піти*).
7. Моя молодша сестра знайшла надворі маленьке кошеня і ... його додому (*приноситьи – принести*).

ЗА-	ЗА-
	
<i>зайти</i> <i>заїхати</i> <i>забігти</i> <i>залетіти</i> у/в + Зн.в. <i>запливти</i> до + Р.в. <i>завезти</i> за + Зн.в. <i>занести</i>	<i>заходитьи</i> <i>заїжджати</i> <i>забігати</i> <i>залітати</i> у/в + Зн.в. <i>запливати</i> до + Р.в. <i>завозити</i> за + Зн.в. <i>заносити</i>
Іван зайшов у будинок, помив руки і	

<p>ввімкнув комп'ютер.</p> <p>Я забула парасольку в аудиторії. Завтра до мене зайде Марта і <i>занесе</i> мою парасольку.</p> <p>Спочатку ми <i>завеземо</i> до моєї продукти, а потім поїдемо в клуб.</p>	<p>Щоразу, коли Іван приїжджав до Києва, він <i>зайжджав</i> до мене.</p> <p>Він завжди спочатку <i>заносив</i> сумку, а потім зачиняв двері.</p> <p>Через дві години мені привезуть нові меблі. Тато і брат <i>заноситимуть</i> усі речі в коридор.</p>
<p><i>ЗАЙТИ – ЗАХОДИТИ + за + Зн.в.</i> <i>за будинок / за двері / за шафу / за магазин.</i></p> <div style="display: flex; justify-content: space-around; align-items: center;"> </div> <p>Він зайшов за будинок і чекає там на свою подругу.</p>	

Завдання 1. Уставте правильно дієслова з префіксом ЗА-

1. Великий чорний великий собака біг вулицею, а потім ... за магазин.
2. Кур'єр приніс мені посилку. Посилка була дуже велика й важка, тому кур'єр ... її в мою квартиру.
3. Узимку зазвичай надворі холодно, тому коти часто ... в будинки, щоб погрітися.
4. Ілля ... у будинок і ... два великих пакети з продуктами, зараз його дружина готуватиме обід.
5. У двір ... маленький червоний автомобіль. Я часто бачу, як він ... увечері в наш двір.
6. У квартиру через вікно ... велика муха. Якщо вікно відчинене, то мухи часто ... у квартиру.

ВИ-	ВИ-
	
<p><i>вийти</i> <i>виїхати</i> <i>вивезти</i> <i>вибігти</i> з/із + Р.в <i>випливати</i> <i>вилетіти</i></p>	<p><i>виходити</i> <i>виїжджати</i> <i>вивозити</i> <i>вибігати</i> з/із + Р.в <i>випливати</i> <i>вилітати</i></p>
<p>Мухаммед <i>вийшов</i> із квартири, зачинив двері і пішов в університет.</p> <p>Мій брат незабаром повернеться додому. Його літак <i>вилетить</i> завтра з аеропорту Калгарі о 10 годині, а прилетить у Бориспіль о 8 годині наступного ранку.</p> <p>Я зайшов у квартиру, і назустріч <i>вибіг</i> мій молодший брат.</p>	<p>Олена вранці займається бігом. Щоранку вона <i>вибігає</i> з дому о 6 годині.</p> <p>Заняття закінчилися, тому всі студенти спокійно <i>виходять</i> із аудиторії.</p> <p>Мій сусід завжди <i>виходить</i> на роботу о 7 годині.</p> <p>Інколи моя сім'я <i>виїжджає</i> на відпочинок до лісу. Раніше ми <i>виїжджали</i> до лісу частіше, але зараз майже немає вільного часу. Ми дуже гарно відпочили, і тато пообіцяв, що відтепер ми <i>виїжджатимемо</i> щосуботи до лісу.</p>

Зверніть увагу!

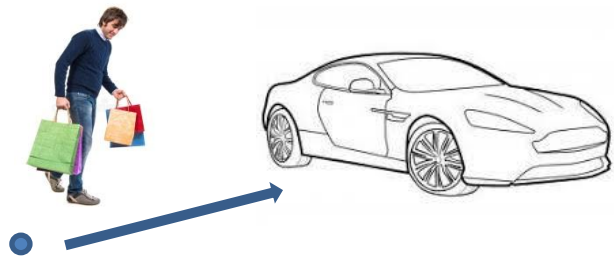
Дієслова теперішнього часу на позначення повторюваної або регулярної дії (НВ) часто використовуються в значенні майбутнього часу (ДВ). Наприклад:

1. *Завтра я виїжджаю о 8 годині ранку.* = *Завтра я виїду о 8 годині ранку.*

2. *Я вилітаю завтра ввечері.* = *Я вилечу завтра ввечері.*

Завдання 1. На місці крапок напишіть дієслова з префіксом ВИ-.

1. У мене важлива зустріч у Лондоні. Мій літак ... із аеропорту в Києві вчасно, тому я не запізнилася на зустріч у Лондоні (*вилітати – вилетіти*).
2. Я прийшов до друзів. Мені назустріч ... веселі діти (*вибігати – вибігти*).
3. Зазвичай я ... з дому о 8 годині, щоб не запізнитися в університет (*виїжджати – виїхати*).
4. Моя сім'я буде снідати в саду на свіжому повітрі, ми вже ... з будинку стіл і стільці (*виносити – винести*).
5. Я часто ... вранці сміття, але вчора я забув, тому сміття ... моя молодша сестра (*виносити – винести*).
6. Ахмед ходив до лікаря. Із кабінету лікаря він ... через 30 хвилин (*виходити – вийти*).
7. – Ти вже ... з гуртожитку? – Ні, я одягаюся і ... за 10 хвилин (*виходити – вийти*).

ВІД- (ВІДІ-)	ПІД- (ПІДІ-)
відійти – відходити	підійти – підходити
 <p>Чоловік <i>відійшов</i> від автомобіля</p>	 <p>Чоловік <i>підійшов</i> до автомобіля.</p>

ВІД- (ВІДІ-)	ВІД- (ВІДІ-)
ВКАЗУЄ НА ВІДДАЛЕННЯ ОБ'ЄКТА	
одразу, раптом, обов'язково, 1 раз	довго, тривалий час, часто, завжди, щодня, раніше не...
<i>відійти</i> <i>від'їхати</i> <i>відвезти</i> <i>віднести</i> <i>відбігти</i> від + Р.в <i>відпливти</i> <i>відлетіти</i>	<i>відходити</i> <i>від'їжджати</i> <i>відвозити</i> <i>відносити</i> <i>відбігати</i> від + Р.в <i>відпливати</i> <i>відлітати</i>
<p>Великий вантажний автомобіль <i>від'їхав</i> від будинку .</p> <p>Марі буде подорожувати морем. Завтра вранці її корабель <i>відпливе</i> від берега Одеси і попливе до Туреччини.</p>	<p>Тато щодня <i>відвозить</i> свою доньку в школу на автомобілі.</p> <p>Корабель довго <i>відпливав</i> від берега, потім набрав швидкості і поплив у відкрите море.</p> <p>Восени перелітні птахи завжди <i>відлітають</i> у теплі краї.</p>

Завдання 1. На місці крапок напишіть дієслова з префіксом ВІД- (ВІДІ-).

1. Тільки-но ми ... від будинку, одразу почалася сильна злива (*відходити* – *відійти*).
2. Потяг ... від вокзалу в Харкові з запізненням на 7 хвилин (*від'їжджати* – *від'їхати*).
3. Перший потяг до Києва ... о 5 годині ранку і приїжджає о 8 годині (*від'їжджати* – *від'їхати*).
4. Завтра вранці мама ... дитину в школу. Вона щоранку ... її до школи (*відвозити* – *відвезти*).
5. У мого сина болить горло. Завтра я ... його в поліклініку (*відводити* – *відвести*).

6. У мене важка сумка. Допоможи мені, будь ласка, ... її в гуртожиток (відносити – віднести).

7. Візьми свою залікову книгу і ... її деканові (відносити – віднести).

8. Я кинув м'яч Іванові. М'яч ударився об стіну і ... на 5 метрів ліворуч (відлітати – відлетіти).

ПІД- (ПІДІ)	ПІД- (ПІДІ)
ВКАЗУЄ НА НАБЛИЖЕННЯ ОБ'ЄКТА	
<i>підійти</i> <i>під'їхати</i> <i>підвезти</i> куди? <i>підбігти</i> до+ Р.в <i>підпливти</i> <i>відлетіти</i>	<i>підходити</i> <i>під'їжджати</i> <i>підвозити</i> куди? <i>підбігати</i> до + Р.в <i>підпливати</i> <i>відлітати</i>
Ібрагім <i>підійшов</i> до Мустафи і привітався. Мій корабель незабаром <i>підпливе</i> до берега, і я зустрінуся зі своєю подругою.	Зараз корабель повільно <i>підпливає</i> до берега. Алі часто <i>підходив</i> до мене і просив пояснити задачу з математики. Зателефонуй мені, коли твій потяг <i>під'їжджатиме</i> до зупинки.

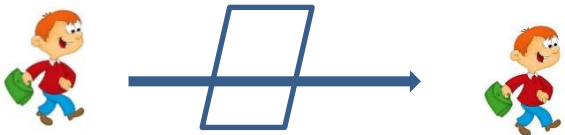
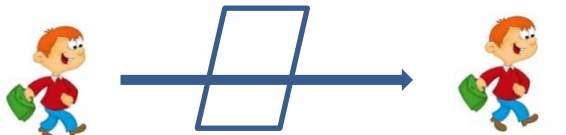
Завдання 1. На місці крапок напишіть дієслова з префіксом ПІД- (ПІДІ-).

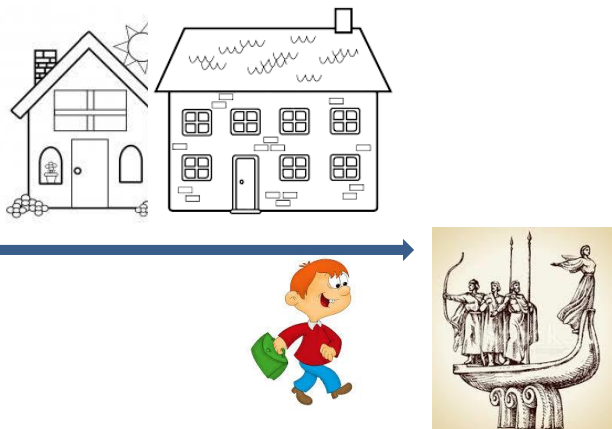
1. Учора Алі ... до викладача і попросив пояснити нову граматику (підходити – підійти).

2. Студент ... до карти і показав, де знаходиться його рідна країна (підходити – підійти).

3. У театрі ми побачили знайомих і ... до них привітатися (підходити – підійти).

4. Діти довго плавали в морі, але уже потрібно йти додому, тому вони швидко ... до берега, одяглися і пішли до будинку (*підпливати – підпливти*).
5. Автомобіль ... до аптеки, і з нього вийшли мої друзі (*під'їжджати – під'їхати*).
6. Я бачив, як метелик багато разів ... до квітки, сідав на неї, а потім знову летів далі. А бджола ... лише один раз. (*підлітати – підлетіти*).
7. Коли моя колега ... до мене, ми привіталися і пішли в кав'ярню пити каву (*підходити – підійти*).

ПРО-		ПРО-	
ОДНОСПРЯМОВАНА ДІЯ		РІЗНОСПРЯМОВАНА АБО ТРИВАЛА ДІЯ	
<p>ПРОЙТИ + що?</p> <p>відстань дистанцію путь шлях вулицю площу</p> <p>Ми йшли швидко, тому за 1 годину <i>пройшли</i> 4 кілометри.</p> <p>Ібрагім <i>пройшов</i> довгий шлях до своєї мрії.</p>	<p>ПРОХОДИТИ + що?</p> <p>відстань дистанцію путь шлях вулицю площу</p> <p>Коли Ібрагім <i>проходив</i> площу Незалежності, побачив цікавий пам'ятник.</p>		
			
<p>ПРОЙТИ +крізь що?/ через що?</p> <p>кімнату площу двері</p>	<p>ПРОХОДИТИ +крізь що?/ через що?</p> <p>кімнату площу двері</p>		

Вчора студенти <i>пройшли</i> крізь площу Свободи і повернули ліворуч.	Щодня студенти <i>проходять</i> крізь площу Свободи.
ПРОЙТИ + повз що? будинок магазин театр + перед ким? чим? (О.в.) + позаду кого? чого? (Р.в.) + біля кого? чого? (Р.в.) + ліворуч / праворуч від кого? чого? (Р.в.) Він <i>пройшов</i> повз будинки і пішов далі.	ПРОХОДИТИ + повз що? будинок магазин театр + перед ким? чим? (О.в.) + позаду кого? чого? (Р.в.) + біля кого? чого? (Р.в.) + ліворуч / праворуч від кого? чого? (Р.в.) Коли він <i>проходив</i> повз будинки, побачив цікавий пам'ятник.

Зверніть увагу!

Учора ми *проходи*'ли весь день пішки. – **Минулий час (ДВ).**

Учора ми *прохо*'дили повз нову затишну кав'ярню і вирішили випити кави. – **Минулий час (НВ).**

Завдання 1. На місці крапок напишіть дієслова руху з префіксом ПРО- або без нього.

1. Увесь день ми ... лісом, вдихали свіже повітря, слухали спів птахів, збирали квіти (*іти* – *ходити* – *проходити* – *пройти*).

2. За який час ти можеш ... 10 кілометрів (*ходити* – *проходити* – *пройти*)?

3. Я дуже люблю купувати одяг, тому я ніколи не ... повз магазини одягу (*іти – ходити – проходити – пройти*).
4. Коли ми ... повз театр, то побачили свіжу афішу (*іти – ходити – проходити – пройти*).
5. Вибачте, Ви знаєте, як ... до поліклініки № 2 (*іти – ходити – проходити – пройти*)?
6. Мій тато – капітан. Він все життя ... морями й океанами на круїзному лайнері (*плавати – пливти – пропливати – проплавати*).
7. Щодня Алі ... автобусом повз Черкаський державний технологічний університет (*їхати – їздити – проїжджати – проїхати*).
8. Мама попросила купити борошна. Коли я ... повз магазин, він був зачинений (*іти – ходити – проходити – пройти*).
9. Коли ми ... на кораблі повз Австралію, то бачили гарні краєвиди (*плавати – пливти – пропливати – проплавати*).
10. Дві години тому цей собака кілька разів ... повз мої вікна. Зараз він знову один раз ... перед моїм будинком (*пробігати – пробігти*).
11. Я ... ці кросівки 4 роки, але зараз вони порвалися (*нести – носити – пронести – проносити*).
12. Від ранку до вечора я ... бутерброд у сумці, але забув його з'їсти (*пронести – проносити*).
13. На борт літака не можна брати їжу, але я ... ковбасу (*нести – носити – пронести – проносити*).

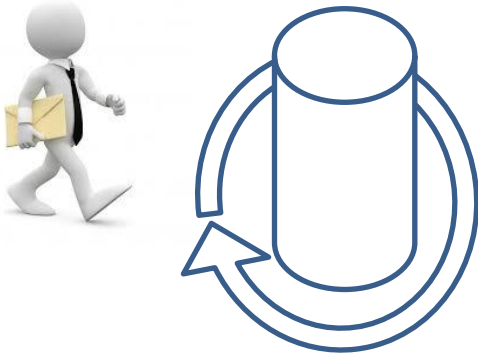
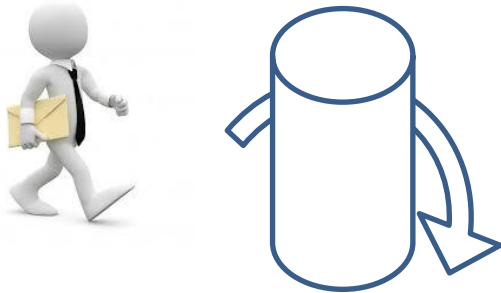
ПЕРЕ-	ПЕРЕ-
ВКАЗІВКА НА: <ul style="list-style-type: none"> ▪ переміщення з одного боку на протилежний ▪ зміну місця проживання / роботи / навчання 	
<i>перейти</i> <i>переїхати</i>	<i>переходити</i> <i>переїжджати</i>

<p><i>перевезти</i> <i>перебігти</i> <i>перепливати</i> <i>перелетіти</i></p>	<p>що? (З.в.) через що? з + Р.в.</p>	<p><i>перевозити</i> <i>переносити</i> <i>перебігати</i> <i>перепливати</i> <i>перелітати</i></p>	<p>що? (З.в.) через що? з + Р.в.</p>
			
<p>Моя подруга <i>переїхала</i> жити з <u>Одеси</u> до Києва.</p> <p>Мій брат <i>перейшов</i> працювати в нову фірму.</p> <p>Ми <i>перевели</i> стареньку бабусю через дорогу.</p>		<p>Моя подруга часто <i>переїжджає</i> з <u>одного міста</u> в інше, тому що вона часто змінює роботу.</p> <p>Мій брат часто <i>переходить</i> на нову роботу, тому він часто <i>переїжджає</i> в нове місто.</p> <p>Мій університет знаходиться далеко, тому я <i>переходитиму</i> дорогу 7 разів.</p>	

Завдання 1. На місці крапок напишіть дієслова з префіксом ПЕРЕ-.

1. Ібрагіме, ти можеж ... цю річку? Так, я ... цю річку вже багато разів.
2. Студент ... у нову групу, тому що там навчаються його друзі.
3. Автомобілі зупинилися, і пішоходи ... через бульвар Шевченка на інший бік.
4. Музей знаходиться на вулиці Святотроїцька. Ти повинен ... бульвар Шевченка і піти праворуч.
5. За три тижні ми ... в Київ, там я буду навчатися в Київському національному університеті імені Тараса Шевченка.
6. Наша команда грала в футбол, і м'яч ... через ворота.

7. Друзі купили нову квартиру. Вчора вони ... всі меблі в нову квартиру.
8. Я дуже хотів побачити свою подругу, тому незабаром я ... літаком океан.

ОБ- (ОБІ-)	ОБ- (ОБІ-)
<p style="text-align: center;">ВКАЗІВКА НА:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ здійснення руху по колу ▪ перебування по черзі в багатьох місцях ▪ падіння з якої-небудь поверхні 	
	
ОБІЙТИ	ОБХОДИТИ
<p><i>обійти</i> <i>об'їхати</i> <i>обвезти</i> <i>оббігти</i> <i>що? (З.в.)</i> <i>обпливти</i> <i>облетіти</i></p>	<p><i>обходити</i> <i>об'їжджати</i> <i>обвозити</i> <i>обносити</i> <i>що? (З.в.)</i> <i>оббігати</i> <i>обпливати</i> <i>облітати</i></p>
<p>Черкаси – дуже маленьке місто. Його можна <i>обійти</i> за 3 години.</p> <p>Ця новина швидко <i>облетіла</i> всю країну.</p> <p>Автомобіль <i>об'їхав</i> дерево і зупинився.</p>	<p>Кур'єр повинен щодня <i>об'їжджати</i> багато будинків, щоб віддати замовникам замовлення.</p> <p>Мій собака любить <i>оббігати</i> парк декілька разів.</p> <p>Восени завжди з дерев <i>облітає</i> пожовкле листя.</p>

Зверніть увагу! Дієслова, які позначають тривалу, повторювану або різноспрямовану дію, можуть указувати на рух із відвідуванням кількох об'єктів. Наприклад:

Я обійшов усі магазини, але авокадо не знайшов.

Завтра я обійду ще кілька магазинів. Можливо, там будуть авокадо.

Завдання 1. На місці крапок уставте дієслова руху з префіксом ОБ- (ОБІ -)

1. За 1 рік Ахмед ... усю Європу. Наступного року він хоче ... всю Африку.
2. Я загубив ключі десь побіля будинку. Я ... будинок довкола, але ключі таки не знайшов.
3. Алі приїхав на екскурсію до України. Він хотів ... всі відомі історичні місця Києва.
4. Ми ... усі кімнати в будинку, але там нікого не було.
5. Іноземні туристи завжди з задоволенням ... великі міста, тому що там є багато цікавого.
6. Олег та Олена відвідали картинну галерею в Дрездені. Вони ... всю галерею за 3 години.
7. Ця дорога була на ремонті, тому нам довелося ... з іншого боку.
8. Деякі супутники можуть ... Землю за 97 хвилин.

ПОВТОРЕННЯ Й УЗАГАЛЬНЕННЯ

Завдання 1. На місці пропусків уставте правильно дієслова *іти* – *ходити* – *піти*.

1. Зараз Карін ... в аудиторію. Вчора вона ... в поліклініку. Завтра вона ... в банк.
2. Куди ти ... зараз? Куди ти ... учора? Куди ти ... завтра?
3. Зараз я ... на заняття. Вчора я ... на фітнес. Завтра я ... на футбол.
4. Зараз ми ... на восьмий поверх. Вчора ми ... в клуб. Завтра ми ... на репетицію.
5. Ви ... зараз в аптеку? Ви ... вчора на студентську конференцію? Ви ... завтра на концерт?
6. – Вони зараз ... в кіно? – Ні, зараз вони ... на стадіон, а в кіно вони ... вчора. Завтра вони ... на роботу.
7. Вчора я ... в магазин. А Махмуд ... в магазин завтра. Він ... до магазину щодня.
8. Зараз мій друг спить, а я ... в університет. Він ... в університет пізніше. Вчора ми не ... на заняття.
9. Вчора я ... в деканат. Декан Олександр зараз ... на нараду. Завтра на перерві секретар ... в кав'ярню.
10. – Вчора ти ... на математику? – Ні, на математику я ... завтра, а вчора я ... на фізику.
11. Зараз я ... в комп'ютерний клас на другий поверх.
12. – Ти ... вчора в басейн? – Ні, вчора я ... у поліклініку.
13. Завтра діти не ... до школи, тому що завтра буде субота.
14. Позавчора іноземні студенти ... в банк, щоб сплатити за навчання в університеті.
15. Зазвичай на перерві ми ... в буфет або кав'ярню випити кави.
16. Минулого понеділка я не ... на навчання, оскільки погано себе почував.
17. Мій друг Ібрагім захворів, тому наступного тижня він не ... в університет.

Завдання 2. На місці пропусків уставте правильно дієслова *їхати* – *їздити* – *поїхати*.

1. Минулого року на канікулах я ... до Будапешта. Наступного року я також ... до цього гарного міста. А зараз я ... автобусом в університет.
2. Вчора ти ... до Києва? Післязавтра ти також ... до столиці? Куди ти зараз ... ?
3. Нещодавно Олег ... у Львів. Незабаром він також ... у Львів, тому що там живуть його друзі. А сьогодні Олег ... на медичну конференцію до Одеси.
4. Позавчора Мирослава ... у Краків. Наступного понеділка вона також ... до Кракова, бо там мешкають її гарні знайомі. А зараз Мирослава ... в банк, щоб отримати грошовий переказ.
5. На минулих вихідних ми з друзями ... в музей під відкритим небом, поблизу Києва. Наступного тижня ми ... всі разом відпочивати до лісу.
6. Ви вже ... раніше до Києва? Незабаром ви ... до Харкова? Куди ви зараз ... ?
7. Вчора вони ... в гуртожиток, щоб забрати свої речі. Завтра вони не ... у Львів, тому що буде погана погода. Я іду на роботу, а моя подруга в цей момент сидить в автобусі і ... на практику до Чехії.
8. Зараз мій друг спить, а я ... в університет.
9. Нині я складаю іспити і незабаром ... до Франції.
10. В Одесі навчається моя подруга, тому наступної суботи я ... до неї.
11. Нещодавно я ... додому. Вчора я ... в деканат, а завтра ми з Алі ... на море відпочивати.
12. Сьогодні з нами в тролейбусі ... наш викладач.
13. Раніше на роботу він завжди ..., а зараз ходить пішки.
14. Ми багато разів ... в Київ.
15. Минулого року іноземні студенти часто ... на екскурсії.

Завдання 3. Складіть речення за зразком, використовуючи слова іти – ходити – піти:

Олена – університет, спортивний клуб, гуртожиток: Вчора Олена ходила в університет. Зараз Олена іде в спортивний клуб. Потім вона піде в гуртожиток.

1. Я – вулиця Богдана Хмельницького, бульвар Шевченка, проспект Івана Франка.
2. Ти – деканат, факультет комп'ютерних технологій і систем, гуртожиток.
3. Він – перший поверх, кінозал, конференц-зал.
4. Вона – магазин, банк, лекційна аудиторія.
5. Ми – торговельний центр, центральний басейн, площа Незалежності.
6. Ви – гуртожиток, восьмий поверх, ванна кімната.
7. Вони – центр, друга поліклініка, найближча аптека.
8. Декан – засідання, студентська конференція, важлива нарада.
9. Викладачі – кафедра історії, новорічний концерт, свої заняття.

Завдання 4. Складіть речення за зразком, використовуючи слова їхати – їздити – поїхати: *Олег – школа, тренування, магазин: Нещодавно Олег їздив до школи. Зараз Олег іде на тренування. Потім / незабаром Олег поїде в магазин.*

1. Я – Нова пошта, юридична академія, цікава виставка.
2. Ти – завод, залізничний вокзал, наукова конференція.
3. Він – екскурсія, супермаркет, туристична фірма.
4. Вона – державна поліклініка, цілодобова аптека, студентський гуртожиток.
5. Ми – Ірак, Палестина, Азербайджан.
6. Ви – центральний парк, стадіон, футбол.
7. Вони – робота, Київ, картинна галерея.
8. Марина й Аста – наш університет, художній музей, нова фотовиставка.

Завдання 5. Складіть антонімічні речення.

1. Автомобіль *під'їхав* до будинку.
2. Махмуд *приїхав* у Київ.
3. Мустафа *полетів* до Алжиру.
4. Корабель *відплив* від берега.
5. Мій молодший брат *зайшов* до кімнати.
6. Ісмаель *підійде* завтра до університету.
7. Мій тато вже *заїхав* у двір.

Завдання 6. На місці крапок напишіть дієслова з потрібними префіксами.

1. Коли Ібрагім закінчив університет, він ... (*їхати*) працювати в Алжир.
2. Мама покликала дітей, і вони швидко ... (*бігти*) до неї.
3. Коли всі гості ... (*іти*) додому, я прибрав на столі й помив посуд.
4. Незабаром канікули, і студент ... (*летіти*) до своєї рідної країни.
5. Коли ми з друзями ... (*їхати*) з парку, то на дорозі побачили маленького їжачка.
6. Коли я закінчив свою роботу, то побачив, що всі мої колеги вже ... (*іти*) додому.
7. Ігор сів в автомобіль і ... (*їхати*) у Тернопіль до батьків.
8. Дві години тому мій літак ... (*летіти*) із Торонто.
9. Тато ... (*іти*) у будинок і одразу сказав: « Я дуже зголоднів!»
10. Спочатку вони ... (*йти*) бульвар Шевченка, потім ... (*йти*) до торговельного центру «Depot» і чекали на викладача.
11. Ми ... (*летіти*) з Києва до Будапешта о 7 годині, а ... (*летіти*) о 9 годині.

Завдання 7. На місці крапок написати дієслова руху, які підходять за змістом.

1. На вокзал ми ... автобусом чи ... пішки?

2. Ви завтра ... з нами в кіно на новий американський фільм?
3. Тата немає вдома. Він ... до Одеси відпочивати.
4. Гості ... до мене о 19 годині, а ... додому о 23 годині.
5. Двері відчинилися, і в кімнату ... моя давня подруга. Ми з нею трішки поговорили, а потім ... в кав'ярню.
6. Біля деканату я побачив мого знайомого і ... до нього.
7. Коли я ... додому, то зустрів студентку першого курсу.
8. На восьмому поверсі знаходиться аудиторія 803. Я ... в аудиторію.
9. Коли ми ... з університету, надворі вже було зовсім темно.
10. Алі, завтра вранці я ... до тебе на День народження.
11. Мехмет дуже любить літаки. Він часто ... до різних країн. Нещодавно він ... з Лівану.
12. Фаріда боїться плавати. Раніше вона ніколи не
13. Я ... від магазину і згадав, що забув купити молоко.

Завдання 8. Напишіть дієслова руху з відповідними префіксами.

1. Ми хочемо познайомитися з твоїм другом. Коли ти ... його до нас?
2. Літак до Польщі ... щодня о 10 годині. Але вчора була погана погода, тому літаки взагалі не
3. Надворі було дуже спекотно, тому ми ... в кав'ярню випити холодного чаю.
4. Студенти ... в університет і одразу ... в аудиторію.
5. Я ... з університету і ... у магазин купити продукти для вечері.
6. Завтра до нас ... моя подруга, тому я повинен приготувати смачний обід.
7. До мене ... моя сестра і ... мені фрукти й печиво.
8. Раніше до Марти щодня ... подруги. Вони разом робили домашнє завдання.
9. Ми будемо робити ремонт у кімнаті, тому вчора ми ... всі меблі з кімнати в коридор.

10. Черкаси – маленьке місто. Його можна ... за 2 години.
11. Алі запізнився на заняття, тому що він пізно ... з гуртожитку.
12. Друзі Хусейна навчаються на будівельному факультеті, тому наступного року він ... до них на будівельний факультет.
13. Маленький корабель повільно ... від берега.
14. Я гарно плаваю, тому я ... на інший берег за 5 хвилин.
15. Коли Крістель готувалася до іспитів, до неї щодня ... подруги, і вони разом вивчали граматику.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Н.В.Василенко «Вивчаємо українську мову: елементарний курс для іноземних студентів». Підручник. – Черкаси, 2017. – 150 с.
2. Н.В.Василенко, Л.А.Мельникова, О.А.Деньга «Вивчаємо українську мову: лексико-фонетичний курс для іноземних студентів.» Підручник. (I частина). – Черкаси, 2017. – 210 с.
3. Н.В.Василенко, Л.О.Берега «Вивчаємо українську мову: лексико-граматичний курс для іноземних студентів.» Підручник. (II частина). – Черкаси, 2017. – 244 с.
4. Контрольні роботи та тестові завдання з української мови для іноземних студентів початкового етапу навчання /Упоряд. : Василенко Н.В.; М-во освіти і науки України, Черкас. держ. технол. ун-т. – Черкаси: ЧДТУ, 2018. – 40 с.
5. Практичний посібник із формування мовленнєвої компетентності іноземних студентів на основі текстів морально-етичного спрямування [Електронний ресурс] / [Упоряд. : Василенко Н.В., Берега Л.О.]; М-во освіти і науки України, Черкас. держ. технол. ун-т. – Черкаси : ЧДТУ, 2018. – 58 с.
6. Л.О.Берега, Н.В.Василенко «Посібник з формування мовленнєвої діяльності в соціально-культурній, суспільно-політичній і офіційно-діловій сферах для іноземних студентів основного етапу навчання». – Черкаси: ЧДТУ, 2014. – 84 с.
7. Берега Л. Країнознавство: Навчально-методичний посібник для студентів-іноземців усіх спеціальностей / Л. Берега, Т. Ісаєнко. – Черкаси, 2017. – 97 с.

ЗМІСТ

Розділ I

Вступ.....	3
1. Теперішній час дієслів (1 дієвідміна)	4
2. Теперішній час дієслів (2 дієвідміна)	14
3. Дієслова з часткою –ся	21
4. Минулий час дієслів	26
5. Майбутній час дієслів	28
6. Контрольні завдання	30

Розділ II

1. Дієслова руху	36
2. Основні випадки вживання дієслів руху з префіксами	50
3. Повторення й узагальнення	67
Література	73
Зміст.....	74